

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 1/2 korona

HIRDETESEK:
Egy sorra 20 fillér
Hosszabb sorok és különleges hirdetések 16 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 47.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rt. részvény-
társaság.

Bossút tőherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 18.

Arad, 1915.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szerda, február 24.

Horvát csapatok sikeres harca a Dnjesternél.

Budapest, február 23. (Hivatalos.) Orosz Lengyelországban lényeges esemény nem történt. Nyugatgalliában tüzérségi és egyéb harci tevékenységet, látást nehezítő időjárás akadályozta. Kárpáti arcvonalon orosz támadások ellenség jelentékeny veszteségei mellett szokott módon összeomlottak. Négy tisztest és ötszázötven főnyi legénységet elfogtunk. Dnjesztertől délre harcok tartanak. Csatatéren kipróbált horvát csapatoknak sikerült eredményes támadással oroszokat több helységből kiverni, erősen megszállott magaslati állásokat ellenségtől elfoglalni és előre nyomulva tért hódítani. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya).

Szaporodik a mazuri üldözés zsákmánya.

(Háromszáznál több orosz ágyu.)

Berlin, február 23. Nagy tőhadiszállás jele:

Nyugati hadszíntér:

Calais várára február huszonegyedikéről huszonkettedikére virradó éjjelen számos legibombát dobtunk.

Franciák tegnap Champagneban Perthesnél és attól északra újból, habár csökkenő erővel támadtak. Tüzérségünkben összes előretöréseik összeomlottak.

Ailly-Apremontnál franciakat, akik kezdetben kisebb sikereket értek el, állásaikba visszavetettük.

Vogezekben Mühibach helységtől északra lekvő nyeregmagaslatot rohammal elfoglaltuk. Egyébként nincs nevezetesebb újság.

Keleti hadszíntér:

Oroszoknak gyorsan összeszedett, ujonnan kiképzett erőket Grodnótól északnyugati irányban megkísérelt előretörése oroszok megsemmisítő veszteségei mellett összeomlott.

Mazuri téli csata utáni üldözés alkalmával zsákmányolt ágyuk száma több mint háromszázra emelkedett; köztük tízezer nehéz ágyu van.

Ossowietztől északnyugatra, Lomzától északra és Prasznisznál harcok még tartanak.

Visztula mentén Ploektól keletre Wyszogrod irányában tovább nyomultunk előre.

Lengyelországnak Visztulától délre eső részében egy orosz hadosztálynak Rawka mentén lévő állásaink ellen indított előretörését visszavertük. Legjobb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A rekvirálás.

Arad, február 23.

Polgári becsületszóra szokták az adó alá eső jövedelmet bevallani. Hogy ennek a becsületszónak esett-e itt-ott valami sérelme, arról most nincs idő beszélni. Némelyik adófajban a törvény maga szabta oly magasra kulcsot, hogy szinte megbecsülhetetlenné tette a becsületszó ellenére eltitkolt jövedelmet.

Most komolyabb idők vannak. Szigorúbbak a polgári kötelességek és keményebb pántja a polgári becsületszónak. Most nem az adóvalomás körül van szerepe, hanem egyéb dologban, a mi a mai helyzetben nem kevésbé fontos, mint az államháztartás érdeke.

Minden jel arra vall, hogy a hatóságok a lisztkészleteket nem fogják házról-házra járva összeírni, az éléskamrákat fölbolygatni, a mi nemcsak nehéz dolog lett volna, de céltalan zaklatás is. E helyett kinek-kinek saját bevallására bízzák, hogy mekkora lisztkészletük van. Ebből az a nagyon észszerű dolog is következik: ha valaki egy időre gondosan ellátta magát liszttel, annál ezt a mennyiséget nem rekvirálják. Semmi értelme se lenne annak, hogy a hatóság a félévre beszerzett lisztet elvegye, csak azért, hogy heti adagokban ugyanazoknak visszaszolgáltassa. Annál kevésbé van erre ok, mert a lisztpecsételést utját állották azzal, hogy a pékek csak kevert lisztből készült kenyeret fogadhatnak el sütésre. Az a mennyiség, amelyet a háztartásokban tiszta búzalisztből süthetnek, a városokban egészen jelentéktelen s a falvakban is egyre kevesebb lesz.

Az, hogy a rekvirálás az előrelátható gondoskodást nem sújta, megkönnyíti a lisztkészletek bevallását, amelyre a fővárosban már megtették az intézkedéseket és így előreláthatóan azokra a vidéken is sor ke-

rül. Ha valaki a természetes szükségletnél jóval többet rakott fölre, lisztraktárt csinált a háztartásában, — arra igenis rátér a rekvirálás, amely annál igazságosabb, mert a lisztfőlősleggel annak gazdája ugyanis hiába spekulálna.

A háború sok mindenben korlátozza az egyéni szabadságot. Amennyire indokolt ez, ép annyira ügyelni kell, hogy a korlátozás ne legyen túlhajtott és céltalan. Viszont a közönség annál inkább és annál több községgel fog alkalmazkodni ezekhez a rendelkezésekhez, minél több igaz okát és helyességét látja azoknak. Sok panasz hangzott el és hangzik ma is a közönség fegyelmezetlenségéről. Van benne valami. Mihelyt azonban a közönség látja, hogy a hatóság a háborús kényszer alatt is lehetőleg csak azt követeli meg, ami a közönségtől joggal megkövetelhető és ami a közönségnek is érdeke; bizonyára könnyebben és gyorsabban engedelmeskedik annak.

Igy kell megcsinálni az otthon őrzött lisztkészletek összeírását. Most bizonyára nemcsak a statisztika kedvéért szükséges tudni, hogy mennyi lisztje van az új termésig az országnak. Ha ebben az összeírásban az derülne ki, hogy a lakosság egy része, a melyik csak szerét tehet, jó előre ellátta magát negyedévig, félévig liszttel, ennek csak örvendeni lehetne, s ez ellen a hatóságnak so lehet szava. Ha ilyen eredménye lenne az összeírásnak, ez esetleg megátolná, hogy a liszt a maximális árak ellenére tovább dráguljon, mert nem lehetne az új termésig túlnagy kielégítetlen szükségletre spekulálni. A kinek pedig, akárhogy történt, többje van, mint a mennyi kell, az vegye komolyan a polgári becsületszót, vallja be és a tisztességes ár-

maximumon ne sajnálja odaadni a köznek, hogy ott segítsen vele, a hol eltelejtettek vagy nem tudtak előre gondoskodni.

Ha így intézik ezt a dolgot, akkor a lisztrekvirálás nem lesz a józan háztartások réme és sehol se fogják a lisztesszákot a ruhaszekrénybe, a szalmazsák alá, vagy a fehérneműkosárba rejteni. És annak se lesz célja, hogy a haragos szomszédok egymást névtelen levelekben följelentgessék, a miért egy fél zsák lisztet őriznek az éléstárban.

Hatósági husszék és élelmiszerüzlet Aradon.

(Izgalmas vita Arad város közgyűlésén.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Arad város rendkívüli közgyűlésén, amely Varjassy Lajos polgármester elnöklésével ma délután négy órakor folyt le, izgalmas vitát keltett a városi tanácsnak az a javaslata, hogy a hus és élelmiszer árának szabályozása céljából hatósági husszékot és élelmiszerüzletet állítsanak fel. A fontos ügyet Lócs Rezső gazdasági tanácsnok referálta, aki megismertette a törvényhatósági bizottsági tagokat a város élelmiszeri bizottságának mai lapunkban már ismertetett javaslatával. Észereint Aradon a Forray-utca sarkán lévő Nádasdy-palotában március elsején megnyitnák a hatósági mészárszékot, amelynek nyolc alkalmazottja volna havi kétezer korona költséggel. A hatósági mészárszékban nem adnák olcsóbban a húst, mint az aradi mészárosok, de a közlelmiszeri bizottság azt hiszi, hogy a községi mészárszék még így is vissza tudja majd tartani az aradi húságókat a nagymérvű áremelésétől. Az élelmiszerüzletre vonatkozóan azt javasolja az élelmiszeri bizottság, hogy a Szabadságtéren ötezernyolcszáz koronás költségvetéssel készülő bódében nyissák meg és vezetőjéül Sponner Adolf volt aradi kereskedőt bízzák meg havi kétszáz korona fizetéssel. Mindakét tiszlet egyelőre csak július elsejéig működnek, és az időtől fogva a közgyűlés újabb elhatározásától teszik függővé az üzletek folytatását.

Olcsó húst és kis személyzetet.

Mülek Lajos dr. szólott elsőnek a tárgyhöz:

— Az ilyen nehéz időkben nagy szolgálatot tesz az, aki gondoskodik arról, hogy a közlelmiszer meg ne akadjon. Ezt azonban a legszigorubb körültekintéssel kell megtenni, mert megérdemli a legsúlyosabb kritikát az a törekvés, amely a közlelmiszer aránytalanul nagy költségekkel akarja keresztülvinni és épen ezáltal problematikussá teszi azt. A mai lapokban olvastam a hatósági husszék felállításának tervezetét és megdöbbenéssel konstatáltam, hogy nyolc tagból álló személyzetet akarnak az üzletre alkalmazni. Az elhangzott tanácsai javaslatból pedig azt konstatálom, hogy a felállítandó élelmiszerüzlet vezetésére összesen egy embert szemeltek ki. Azt kérdelem, miért kell a husszékhez nyolc ember, az élelmiszerüzletre pedig egy ember is elég. Azt óvasom, hogy a bevásárlást ellenőrző felügyelőnek havonta négyszáz korona utiköltséget és napidíjat terveznek. Ugy tudom, hogy az illető városi tisztviselő lesz, aki midőn bevásárlás céljából utazik, ugyanakkor nem dolgozik a hivatalában, tehát napidíjat adni neki helytelen dolog. En személyileg senkit sem akarok megnevezni de önkéntelenül felmerül a kérdés

honnét veszi az a tisztviselő ehhez a bevásárláshoz a szakértelmet? A múlt évben működött hatósági mészárszék elért egy sátorban, most pedig drága bolthelyiséget és egész hivatalnokokat akarnak szervezni a számára. Megérjük még, hogy ezek nyugdíjat, sőt napidíjat is fognak kérni a várostól. En nem tartom célszerűnek és az időt sem tartom alkalmasnak a hatósági husszék felállítására. Ha a város bizonyos összeget, mondjuk évi tiz-tizenkétezer koronát akar áldozni erre a célra, leghelyesebb, ha kiosztja az arra szorult egyének között. Ajánlom, hogy ezt a kérdést adjuk ki a vághidai igazgatónak, aki szakfértiakkal tanulmányozza a kérdést és az ő javaslata alapján később határozzunk a felállításról. Ha úgy találjuk, hogy üzletileg nem érdemes felállítani a husszékot, akkor álljunk el az eszmétől és ne etessünk egy nyolc tagu személyzetet, mert az üzleten ők fognak jólakni, de a közönség nem. Az élelmiszerüzlet felállítását helyeslöm, de azt is egészen kis üzemi költséggel.

A szegény lakosság élelmiszerzése.

Adler Andor azt konstatálja, hogy a városházán megint hozzáfogtak valamihez, anélkül, hogy értettek volna hozzá. A közlelmiszeri bizottságban szereplő Hoffmann és Marésh és a többi urak kétségtelenül a legjobb akaratral foglalkoztak a kérdéssel, de honnét veszik ők ehhez a szakkérdéshez a szakértelmet. Megérjük még, hogy amikor valamely divatáru kérdést tárgyalnak a városházán, akkor Weisz Dávidot, vagy Éles Armit kérdezik meg.

— En kijelenthetem, hogy értek az üggyhez és már a múlt évben megmondottam, hogy a hatósági husszéknek, vagy élelmiszerüzletnek semmi célja sincs. A jóslatom bevált: a város megint szegényebb lett egy tekintélyes összeggel, de a hatóság még mindig nem tanult a saját kárán. Helyeslem Mülek Lajos felszólalását, mert semmi értelme sincs annak, hogy a város konkurenciát csináljon a kereskedőknek, ha ezzel a lakosság élelmiszeri bajain úgy sem tud segíteni. Ha a város áldozni akar erre az üggyre, akkor adjon húst a szegényeknek, de ingyen. A húsüzlet vezetőjének kiszemelt Zikó János nagyon el van foglalva a fogyasztási adóhivatalban és így majd az ő helyettesítéséről is a városnak kell gondoskodni, tehát még többé kerülne a húsüzlet, mint a hogy tervezik. Az élelmiszerüzletre vonatkozólag kijelentem, hogy még az esetben, ha a város legkisebb lukát is bérelnék ki, akkor sem kapnának annyi élelmiszeri cikket, hogy az a helyiséget megtöltse. Gerbeaud-t könnyebb most beszerezni, mint lenesét, borsót vagy babot.

Beszédét azzal fejezte be, hogy tiltakozik az élelmiszerüzlet felállításá ellen, mert az aradi kereskedők elég tisztességesen és korrektül kielégítik a város polgárságának ezirányú igényeit.

Biztosítva vannak a városi árucsarnok szállításai.

Varjassy Lajos polgármester felszólalásában rámutatott arra, hogy az élelmiszeri bizottságban tizenöt törvényhatósági bizottsági tag tanácskozott és ők bizonyára nem javasoltak volna olyasmit, ami Arad város vagy a polgárság érdekei ellen irányul.

— A múlt évben felállított hatósági mészárszékot elértük azt, hogy a húságók leszállították az árakat. Válaszint tehát, hogy a húsár szabályozásra igen jó hatással lesz a felállítandó húsüzlet. A költségvetést csak hozzávetőleges számításokkal készítették el, a v

koronás utazási költségre vonatkozóan kijelenthetem, hogy egyik tisztviselőtől sem kívánhatjuk meg azt, hogy a saját költségén utazzék. Közlöm még, hogy az élelmiszeri bizottság tagjai naponta mint élelmiszeri biztosok ellenőrző szolgálatot fognak teljesíteni a város üzleteiben. En sem helyeslem a nagy személyzettel való berendezkedést, de a Mülek ur által említett egy-két tagu személyzettel sem lehet a husszékot vezetni. Ajánlom a tanács javaslatának elfogadását azzal a kikötéssel, hogy a húsüzletet a legszigorubb takarékosági elvekkel kell felállítani. Tájékoztatóul megemlítem még, hogy az esetben ha a marhaárak emelkednek, a hatósági husszékban is emelni fogjuk a húsárakat, de semmiesetre sem olyan mértékben, mint a magánmészárszék tulajdonosai, sőt mi még meg fogjuk akadályozhatni azoknak tulságos áremelését is. Az élelmiszerüzletre vonatkozóan kijelentem, hogy *méris nagymennyiségű bab és lenese szállítási ajánlatunk van.*

Mülek Lajos szólalt fel ezután és a polgármester felvilágosításai után elfogadhatónak tartotta a tanács javaslatát.

Adler Andor reflektált a polgármesternek arra a kijelentésére, hogy bab és lenese szállítási ajánlata már van a városnak.

— En ugyan nem szeretem a városházi titkokat fessegetni — mondotta — de kijelentem, hogy bizonyos összeget hajlandó vagyok jótékony célra adni, ha a város megkapja azokat az élelmiszer mennyiségeket, amelyekről a polgármester említést tett.

— Mennyit ajánl fel jótékony célra? — felkiáltások.

— Háromszáz koronát! — válaszolt Adler.

— — Kevés — kiáltotta Priegl István.

— Az én zsebemmel én rendelkezem, a ügyvéd ur rendelkezék a saját zsebével, — felelte Adler — aki még azt is kijelentette hogy az esetben, ha a város élelmiszerüzletében a tizezer korona befektetéssel harmincezer korona lesz július elsejéig a bruttó bevétel tejen kívül, további ötszáz koronát hajlandó jótékony célra adni.

Varjassy polgármester ismertetni akarta fentebb említett lenese és bab ajánlatokat azonban a közgyűlés zajosan tiltakozott ellen.

— Bizunk a polgármester urban — kiáltották Priegl István, Kertész Miksa és Nagy Sándor. Sőt Priegl még azt is kijelentette hogy nem engedi meg a polgármesternek az ajánlatok felolvasását.

Lelkesedést és nem üzleti vezetést.

Somló Armin felszólalása után Fábry Sándor dr. kért szót:

— A közhangulat — mondotta — olyan most, hogy a városnak meg kell próbálni a szóban lévő üzletek felállítását. Nem baj, ha nincs is haszon, sőt ennek nem is szabad lenni, az se baj, ha ráfizetünk, de kötelességünk megtenni mindent a polgárság élelmiszerzésének megkönnyítése céljából. Azt hiszem, egyhangulag elfogadjuk a tanács javaslatát. Azt azonban hangoztatnom kell, hogy a husszék vezetőjéül *passzionátus, lelkes embert kellene megtenni*, akinek az lenne az ambíciója, hogy a várost a legtökéletesebben elgítse ki. Véleményem szerint erre az állásra hivatalnok nem elég alkalmas, mert annak a saját hivatalát is el kell látni. Ha Zubor Andort felmentenék hivatali teendői és a rekquirálás alól, úgy őt kellene megbízni, mert tudomásom szerint benne megvan a kedv, az akarat és ambíció arra, hogy ez ügy körül érdemeket szerez.

rezzen. Azt azonban mondhatom, hogy egy passzionátus többet ér tizenöt fizetett egyénnél.

Végül Varjassy polgármester kijelentette, hogy Zubor nem vállalhatja a kussák vezetését. Bizza meg ezzel a közgyűlés Zikó Jánost. Ha mindjárt eleinte alkalmatlannak találják őt, úgy felmentenek ettől a tisztságtól. Ámbar véleménye szerint vele szemben semmi ok sincs a bizalmatlanságra.

A közgyűlés elfogadta a tanács, melyre az állejmezési bizottság javaslatát.

Szalonnát vásárol a kormánybiztos.

(Joanovich Sándor ellenőrző körleten.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Ma este hét óra tájban Temesvárott ünneplő közönség járta be a fellobogozott várost. Ujjongó, örülő tömegek éljenek Hinderburgot, Hötendorfi Konrádot, a német és az osztrák-magyar hadsereget, amely megverte a muszkát. Lampionos menet vonult végig a szép város utain, terein és a tömeg ovációja a dicsőséges hadvezérek mellett — Joanovich Sándor kormánybiztosnak szót leginkább, aki Temesvár város leglelkesebb polgára. Ugy talán senki sem örül fegyvereink győzelmének, mint ő és örömeit megosztja a városa nagy közönségével. Százak és százak tolongtak ma a kormánybiztos entuziasztikus hirdetésménye körül, amelybe lángoló szavakkal tette közzé a szövetséges seregek világra szóló diadalát.

A kormánybiztos és a temesvári közönség gyönyörű harmonikus viszonya szembe ölik az idegennek, ha az csak néhány órát tölt is Temesvárott, ebben a napról-napra megújuló hatalmas városban. Mindenütt őszinte szeretettel beszélnek a kormánybiztosról, a ki valóságos atyja a lakosságnak.

— A mi kormánybiztosunk csoda ember mondotta Mikos Gábor dr. rendőrkapitány az Aradi Közlöny Temesvárott járt munkatársának, a kinek figyelme kiterjed a kávéházakban folyó hazárdjátékokra, a gabona rekvirálására, a hadsereg jólétére, szóval a legnagyobb ügyet épen olyan lelkiismeretes pontossággal, a legszigorubb pedantériával intézi el, mint a legkisebbet.

Látták ma este, hogy a főispán együtt ujjongott és örült az örvendező polgársággal, a melynek hangulatát, örömeit és bánatának hullámzását senki oly figyelemmel nem kíséri mint ő.

Mikor az ünneplő közönség elszéledt és ismét a megszokott alakját öltötte fel az utca, a kormánybiztos nem ment haza. Erdemes volt őt elkísérni az utjára. Be-be tért egy-egy élelmiszer üzletbe, fűszerkereskedésbe, sőt a hentesboltban is vizitelt. Nem sokat vásárolt. Itt 20 filléért szalonnát pakoltatott be, ott egy tábla csokoládét, majd a rizs, az árpa-kása, a kenyér, a liszt ára iránt érdeklődött.

— Hogy méri a szalonna dakáját — kérdezte egy csemege üzletben.

— Ot fillér — válaszolta a kereskedő.

— Helyes — mert egyik kollegója tegnapi hét fillért kért ugyanezért az árúért és kénytelen voltam a rendőrség figyelmét rá felhívni.

Mire végig járta az egy tucat üzletet, valóságos piknikre való csomagalmaz volt a zsebében, a kezében, a hóna alatt. A temesváriak nagy tisztelettel köszöntötték a szalonnájuk, az árpakásájuk iránt érdeklődött hatalmas urat.

Kiütéses tifuszban elhunyt aradi kereskedő.

Az őrszázad második halottja. — Megkapta a járványos betegséget a várfogyaitól. —

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.)

Arad, február 23.

A várfogyaitól, akik a város polgári lakosságát is fenyegető kiütéses tifuszjárvány legelőször mutatók voltak, ma ismét egy derék, erős, egészséges aradi polgár élete esett áldozatul a súlyos és veszélyes betegségnek. A szomorú és megdöbbentő haláleset arra mutat, hogy nem volt felesleges és ok nélküli az a heves küzdelem, amit a törvényhatósági bizottság és Varjassy Lajos polgármester a várfogyaitól, formális vesztőzár alá helyezéséért folytattak, mert a betegség ott lappang, onnan fenyeget még mindig és talán majd a Károlyi Gyula gróf kormánybiztos elnöksége alatt tartott vegyes bizottsági tanácskozás elhatározásainak teljes végrehajtása után lehet csak arról, hogy a vár lassan-lassan megszabaduljon a kiütéses tifusz fölötte lebegő sötét árnyától.

Amint ismeretes a várban őrzött foglyokat és internáltakat a betegség felismerése után lehetőleg elkülönítették úgy, hogy ma a foglyokkal kizárólag az ugynevezett őrszázadhoz beosztott katonák — jobbára aradi tartalékosok — érintkeznek. Ez az érintkezés — mint most már a második szomorú eset bizonyítja — sok veszedelem rejt magában. Néhány héttel ezelőtt Klein József vagyonos aradi kereskedő hunyt el tragikus körülmények között az őrszázad katonái közül, ma pedig Hendl Jenő harminc éves aradi kereskedő esett áldozatul a kiütéses tifusznak. Betegségét készségtelennül az őrzetére bizott foglyok közt szerezte.

Hendl Jenőnek a földmivelési minisztérium aradi palotájában, a Széchenyi-utcában volt jó menetelű fűszerkereskedése. A Hendl-festvérek cég, amelyet Hendl Jenő maga vezetett, körülbelül öt hét előtt bezárta ajtaját, lebocsátotta

vasredőt: a megbecsült, szorgalmas, törekvő kereskedőt katonai szolgálatra hívták be és miután nem tudta kire bízni az üzlet vezetését, kénytelen volt kifüggeszteni a sokat mondó kis papirlapot:

Katonai szolgálatra bevonulás miatt zárva.

Hendl bevonulása után a várbeli őrszázadhoz osztották be szolgálatra. Katonáskodása ideje alatt hozzátartozói keveset látták Hendl Jenőt. Közvetlenül bevonulása előtt családi kellemetlenség érte a fiatal, ambiciós kereskedőt, akit ez nagyon lecsúszott és magába zárkóztató tett. Szüleivel sem tudott érintkezni, mert a várban felfedezett kiütéses tifuszbetegedések miatt az őrszázad tagjait szigorúan a várban tartották. Ma délután azután hozzátartozóit a várból arról értesítették, hogy Hendl Jenő kiütéses tifuszban elhunyt.

A fiatal kereskedő néhány nap előtt szolgálata közben rosszul lett. Lázának érezte magát és a katonaszorvos gyanusnak találta állapotát: a várbeli fertőző kórházba vitette. Itt romboló erővel tört ki rajta a betegség és nagy szenvedéseitől ma délután a halál váltotta meg. — A járványos betegségben elhunytakra vonatkozólag tett intézkedések értelmében Hendl Jenőt is már szerdán kora hajnalban a vár-télszigeten a külön kihasított temetőhelyen temetik el.

A tragikusan elhunyt fiatal kereskedőt szülei: Hendl József aradi borkereskedő és felesége, két testvére, akik mind a ketten Aradtól távol katonai szolgálatot teljesítenek, sógora Kiss Ferenc helyettes ügykezelő, nagy rokonság gyászolja. A haláleset híre nagy megdöbbentést keltett, mert elosztja azt a reményt, hogy a kiütéses tifuszveszedelmének eloltása már sikerrel járt.

Bécsben csinálják a divatot.

(Az első női divatkiállítás a császárvárosban.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

A háború, mint mindenben, gyökeres változást idézett elő a divat terén is. Máskor az első lanya februári napon már minden hölgy szivszorongva leste, milyen lesz a párizsi tavaszi divat, vajon szépmetszésű lábacskáinak kellő érvényesülést hoz-e, vagy pedig kissé erős taille-jét fogja előnyösebben leplezni? Az idén Párizsról csak ostroma kaposán eshetik azó, a párizsi divat pedig meghalt, hogy helyét engedjen a berlini és bécsi divatnak.

Most nyitották meg Bécsben az első divatkiállítást, a mely a szakemberek várakozását messze túlhaladta.

A modellkiállítás, a melyen nemsokára a legnagyobb divatárncok és a divat terén irányadó műtermek vettek részt, hanem a kisebb és így olcsóbb női divattermek is, a vevőknek valósságos áradatát vonzotta magához.

A választék igen gazdag volt: több, mint négyszáz model áll a közönség rendelkezésére ki-választás és vásárlás céljából. A legtöbb ruha sötétkék volt, nagyszerű darabok, a melyeknek elsőkelő egyszerűségén rajta volt a bécsi bélyeg. Az utcai ruhák szinte a togethof kék s általában a színek alkalmazkodnak a jelenlegi hangulathoz. A

diszítés gyakran fekete, de lehetett látni a kéket sehothissal kombinálva, pepitával, vagy pedig oszkos szövetekkel, néha fehér mellénykével.

Nagy sikert aratott egy sehothiss szoknya, hosszú, félig nyitott csapka-kal, ép úgy egy fekete taft-kabát himzett csokordisszal, a mely asszonyoknak és fiatal lányoknak egyformán jól áll.

Ha össze akarjuk foglalni, megállapíthatjuk, hogy az új divatirány a széles, redős szoknya, a mely mély, sima, vagy echarpe-szerű övig ér, a derék hosszú, szoros, a taille-nél szabad, az ujjak hosszúak. A régiebb motívumok közül bolerokat és lépcső-volant-okat lehetett látni.

A leányruhák közül legjobban tetszett egy bájos princenzruha fekete liberty-ből mélyen lerakott volant-okkal s egy taft-ruha részletes derék vonallal, egy passzészínű ruha, egy fehér taft-ruha tüllel és halványkék himzéssel, egy rezeda-színű ruha madeira-himzéssel, fekete övvel, az ugynevezett „krizis köpeny” fekete taftban fehér tüllgecskével. A divat kiállítás még tizenöt napig marad nyitva.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 207
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	
mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Eltűnt a tengerről az angol lobogó.

(A német blokádkövetkezményei. — Három csapat szállító hajó elveszett. — Vádaszat a hajókra.)

Távírási tudósítás.

Berlin, február 23.

Londonból jelentik: Igen nagy a rémület és az aggodalom, mert három angol csapat szállító gőzösről szombat óta nincs hír. A három angol gőzösnak még szombaton Havreba kellett volna érkeznie. Hivatalos részről a nagyközönség megnyugtatóra azt közlik, hogy a három gőzös, nyilván felsőbb helyről kapott rendelet következtében, a nagy aknaveszedelem miatt megváltoztatta utirányát s valószínűleg valamely más észak-franciaországi kikötőbe fog befutni.

Újabb hajópusztulások.

Kopenhága. Egy norvég hajó, amely olajat szállított Angliába, torpedó lövéstől súlyosan megsérült és rakományával odaveszett.

Rotterdam, február 23. Az az angol szén szállító hajó, a melyet egy német tengeralattjáró a Reuter-ügynökség jelentése szerint szombat délután elsüllyesztett, az Irish Sea volt.

Eltűnt az angol zászló.

Kopenhága, február 23. A „Politiken” jelenti: A blokádk óta ma érkezett ide Angliából az első gőzös. A gőzös február 18-án indult el Gooleból és az angol part mentén haladt. A gőzös kapitánya kijelentette, hogy az angol zászló eltűnt az Északi-tengerről. Az egész uton az angol parttól a Faröi-szigetekig egyetlen angol zászlós hajót sem látott, hanem csakis semleges zászlóval ellátott kereskedelmi hajókat. A Knuthenborg gőzös új legénységet kapott és elindult Newcastleba. A többi gőzös ügye még nincs elintézve.

Amerika a lobogójával való visszavétel ellen.

Newyork. Néhány államférfi követeli, hogy az Egyesült Államok hadihajókat küldjenek ki a tengeri harc-területekre, amelyeknek feladata az legyen, hogy a nem amerikai hajókat az amerikai lobogó viselésétől eltiltsák.

Elvárták a La Manche kikötőit.

Milano, február 23. A lapok londoni jelentése szerint a csatorna összes kikötői tegnap óta a hajózásra nézve zárva vannak. A csatorna francia kikötői angol parancsnokok fenhatósága alatt állanak.

Megakadt a hajó forgalom.

Rotterdam, február 23. A hollandi Stroomboot Maatschappij három hajójának, Zaans-troom, Texelstroom és Ystroom gőzösnak legénysége kijelentette, hogy ha a hajó angol kikötőbe megy, megtagadják a szolgálatot, mert a német aknák és a tengeralattjárók életüket veszélyeztetik.

Kopenhága, február 23. A „Politiken” jelenti Londonból: Számos brit önkéntes vonakodik a csatornán át-hajózni Franciaországba a német tengeralattjáróktól való félelmében.

Bombázott francia és angol városok.

Rotterdam, február 23. Február 22-én Calais fölött megjelent egy Zeppelin és három bombát dobott. Több magánház elpusztult, öt polgári lakos meghalt.

Berlin, február 23. A Reuter-ügynökségnek az a jelentése, a mely szerint német repülő bombákat dobtak le Braitcree és Colchesterre, nem számol be a teljes igazságról. A német repülők az említett községen kívül Chelmsfordra és Coggeshallra is bombákat dobtak és azután sértetlenül visszarepültek a tengerszoroson. Colchesterben a bombák egy kaszárnyát és három villát pusztítottak.

(Chelmsford az essexi grófság fővárosa. Mintegy 20000 lakosu város a Cann és Chelmer folyók találkozásánál. Nagy marha- és gabonakereskedése van.)

LEGÚJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

(Táviroda, cenzurázva.)

Szófia. Az entente hatalmak követői állítólag egyenesen felszólították Bulgáriát, hogy csatlakozzon az ententehez és orosz betöréssel fenyegették meg, ha ezt nem tenné. A bolgár kormány azonban Bulgária semlegességéhez ragaszkodott.

Szófia. A szerb hadseregnek negyedmillió papirtalpu bakancsot szállítottak. A szerb intendaturán még a tiszti koporsókkal is panamáztak.

Kopenhága. Pétervárról jelentik: A moszkvai színházak színészei gyűjtést indítottak a harcoló katonáknak küldendő dohánnyra. A gyűjtés a templomok előtt történt. A bőséges adományokból tízennygy waggon dohányt küldtek a harcra.

Washington. Az Egyesült-Államok szenátusa mai ülésén indítványt fogadott el, amely hetvenöt új tengeralattjáró készítését javasolja. A határozatot a mostani háború tapasztalatai alapján hozták.

Bécs. A király a hadügyminiszterhez legfelsőbb kéziratot intézett, amelyben a monarchia a két állambeli posta- és távirat hivataloknak és hivatali személyzetnek a legnagyobb elismerését nyilvánítja és különösen köszönetét, megelégedését adja tudtul azoknak, akik gyakran ellenséges beavatkozás közben is helyükön maradtak és bátran végezték kötelességüket.

Kopenhága. Az angol kormány elhatározta, hogy a február 18 óta blokádk alatt szenvedett legutóbbi tengeri veszteségek miatt megtorlásul minden Németországnak szóló élelmiszert, mint abszolút dugárut kezel és az ilyen dugárut szállító hajók, valamint rakományuk feltartóztatására, zsákmánybíróság elé vitelére utasította az admiralitás útján a hajórajt.

BERLIN. A külügyi hivatalban az amerikai nagykövet ma új amerikai jegyzéket nyújtott át. A jegyzék az amerikai hajóknak a Németország által haditerületté nyilvánított zónán belül

való biztonságára vonatkozó megállapodást lehetővé tevő javaslatokat tartalmazza. Ugyanilyen célu jegyzéket nyújtottak át Amerika részéről Londonban is.

London. György király elnök-lésével ma a Buchingham palotában szenzációs tanácskozás folyt, amelyen Grey külügyminiszter, Kitchener lord és Izwoiski párisi orosz nagykövet vettek részt. Valószínűnek tartják, hogy a mazuri vereség következtében beállott új orosz katonai helyzetéről tanakodtak az angolok Izwoiskival.

Washington. Az amerikai kormány elhatározta, hogy Tokióban felvilágosítást fog kérni Japánnak Kinával szemben támasztott követeléseiről, mert a Kinához intézett ultimátum az Egyesült-Államokat is érdekli, mint a Csendes tengeren kiváltképpen érdekelt hatalmak.

London. Az angol laptudósítók jelentik, hogy Belgrádot a monarchia tüzérése nehéz ágyukból rettenetes heveséggel bombázta. A bombázás következtében négyen meghalt és igen sok a sebesült. Számos ház bedőlt.

Havre. Legközelebb az angol suffragetteket, akik hadiszolgálatra jelentkeztek, felszerelve, a telephoz, vonatokhoz osztották be. Később pedig az harcra is küldenek felderítő szolgálatra suffragetteket.

Konstantinápoly. Nérát, görög negyedet egy sziklára elpusztította. Idáig 450 halottat találtak. Törökország belsejében ötven falut árvíz öntött el.

Miért lengenek a lobogók? Budapest-ról jelentik: A mazuri győzelem tiszteletére a budapesti középületeket ma fellobogózták.

A németek keletporoszországi nagy diadala alkalmából Temes megye községei, így többek között Ujarad is zászlódszt öltöttek, Temesvár város középületeit is fellobogózták, zenekarok járták be a várost és az utcákon ünnepelelték az emberek szövetségesünk hatalmas győzelmét. Aradra is eljutott az ünnepelés híre és a legkülönbözőbb találgatásokra szolgáltatott okot.

— Varsó elesett — ujságolták egymásnak az emberek, a szerényebbek megelégedtek Stanislaw bevételével, mások tudni vélték, hogy Duklánál döntő győzelmet arattunk és százezer orosz fogoly jutott a kezünkre, sőt egyesek szerint Przemysl felmentése miatt történt a szomszédos községek fellobogóztatása és Przemysl alatt kétszázötvenezer oroszot fogtunk el. Az Aradi Közlöny szerkesztőségét szakadatlanul ostromolták az érdeklődők, megtudakolni, mi a valóság az elterjedt hírekből. Tisza István gróf miniszterelnök egyébként Urbán Iván báró főispánnak is megküldötte azt a táviratot, amelynek alapján Temes megye kormánybiztosa elrendelte a fellobogóztatást. A mai városi közgyűlés előtt az előkészítő tanácsülés foglalkozott is a kérdéssel, hogy Arad középületeire tüzzenek-e ki lobogót, minthogy azonban a város lakossága már a mai lapokból értesült a németek mazuri győzelméről és a mi seregeinknek sikeres hadműveleteiről, újabb lényeges fordulat pedig nem történt a harctereken, a tanácsülés elállott a város fellobogóztatásának tervétől. A miniszterelnök táviratát Urbán báró főispán hirdetményben adta ki és azt lapunk más helyén közöljük.

Szerdán kezdik Aradon a gabona - rekvirálást.

(A belügyminiszter leirata. — A városi közgyűlés határozata. — Konzorcium az aradi malmokból. — Két és egyharmad liszt fejenként.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23

Az Aradi Közlöny mai számában jelentettük már, hogy a belügyminiszter értesítette Varjassy polgármestert, hogy Arad város területére elrendelte a gabonaneműek rekvirálását. Ma délután a polgármester bejelentette a városi közgyűlésnek, hogy a rekvirálás holnap, szerdán délelőtt megkezdődik Aradon. A város részéről Zubor Andor tb. főjegyző, a földmivelésügyi miniszter részéről pedig Szerényi Géza vesz részt a rekvirálásban.

A városi közgyűlés különben ma határozott

Arad liszt és gabona ellátásáról is.

A közgyűlés eme részének lefolyásáról a következő tudósításban számolunk be:

Lócs Rezső gazdasági tanácsnok felolvasta Varjassy polgármesternek következő érdekes jelentését:

— Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Arad sz. kir. város tanácsának határozata alapján múlt hó 30-án táviratilag fordultam a belügyminiszter urhoz és azt kértem: adjon felhatalmazást Arad város hatóságának, hogy azon esetben, ha szükségesnek látjuk az Arad területén lévő gabonakészletek rekvirálását, azt teljesíthessük. A belügyminiszter ur e hó 2-án telefonon reflektált kérésemre és aziránt érdeklődött: mennyi gabonára volna szüksége Arad lakosságának és jelenleg mennyi a készlet a város területén, továbbá, hogy mi módon volna a lakosság lisztrel való ellátása biztosítható és hogyan történnek a szükséges lisztmennyiség beszerzésének finanszírozása? A városi tanács határozata alapján ebben a szak kérdésben az aradi Kereskedelmi és Iparkamarához fordultam és ugyanekkor megkerestem a rendőrtörzskapitányságot is, hogy a lehetőség szerinti pontossággal állapítsa meg a jelenlegi gabonakészletet. Ez meg is történt. És a törzskapitányság adatai szerint a megállapítás idejében Aradon 200 vagon buza, 300 vagon árpa és 900 vagon tengeri volt. Ezek az adatok azonban ma már nem állanak fenn, mert időközben a katonaság és Galicia számára nagyobb mennyiségeket vontak el, a meglevő készleteknek pedig egy tekintélyes hányadát már régebben a katonaság számára foglalták le, úgy hogy számításom szerint csupán 50 vagon az a quantum, amely nincs lekötve és amelyre Arad lakossága számíthatna. A Kamara azt javasolta, hogy járjak el sürgősen a belügyminiszteriumban és eszközöljem ki, hogy az egész országban rekvirálendő gabonából a földmivelésügyi miniszterium vezetése alatt álló Országos Gazdasági Bizottság 500 vagon, vagyis 50.000 métermázsa gabonát biztosítson Arad polgárságának. A Kamara ugyanis hat hónapon át fejenként és hetenként 2 és fél kilogramm gabonát számított Arad lakosságának. Hogy pedig a gabona aránytalan fogyasztása ellen biztosíthassuk magunkat, azt ajánlta, hogy a helyi bankokból és malmokból alakítandó konzorcium készpénzért vegye át az 500 vagon gabonát és a lisztkereskedők, illetve a pékek útján megőrlés után juttassa el a lakossághoz. A hatóság pedig készítesen vásárlójegyeket, úgynevezett bárcákat, amelyek-

ket osszon ki a lakosság között és ugyanakkor a konzorcium útján lássa el lisztrel a hatóság a kereskedőket és a pékeket. Minden polgárnak joga van kereskedőt, vagy péket szabadon választani, de akkor a rendkívüli állapot befejezéséig e mellett kell maradnia. A fogyasztó-közönség a nála levő bárca ellenében kapja meg a lisztet, vagy a kenyert és sem a kereskedőnek, sem a péknek bárca nélkül anyagot kiszolgáltatni tilos. Az ellenőrzést ugyancsak a hatóság végezné és ez igen egyszerűen történne, az ellenőrök átvizsgálják a kereskedőkhöz jutott bárcákat, megvizsgálják a megmaradt készletet és mivel tudják, hogy mennyi anyagot kapott a kereskedő, a bárca-kon feltüntetett és az üzletben megmaradt mennyiségnek egyezni kell akkor, ha a kereskedő a szabályok értelmében bárca nélkül nem adott el lisztet.

Ezt a megoldási módot praktikusnak találván, magamévá tettem és folyó hó 18-án meghívásra megjelentem a belügyminiszteriumban, ahol kivülem az aradi Kamara titkára, továbbá Temesvár és Selmecbánya polgármestere és Temes megye alispánja is megjelent. A tanácskozás Kiszaly osztálytanácsos urnál folyt le. A temesvári polgármester közölte, hogy városi gabonarakartár akar létesíteni, amely éllemmel látná el a lakosságot. Közölhetem a tekintetes törvényhatósági bizottsággal, hogy az osztálytanácsos ur az aradi tervet tartotta legmegfelelőbbnek és kevés változtatással az egész országra kiterjedően magáévá tette azt. E szerint tehát a kormány a következő tervet fogja megvalósítani:

Az egész országban végrehajtják a gabonaneműek rekvirálását és az anyagot az Országos Gazdasági Bizottság veszi át. Kiszámítják, hogy a katonaságon kívül hány lélek számára kell gabonáról gondoskodni és a lefoglalt készletet felosztják a lélekszám között. A statisztikai adatok már is ahhoz az ideiglenes eredményhez jutatták a kormányt, hogy az új aratásig tehát hat hónapig feltétlenül elegendő gabonája van az országnak és így örvendetesen állapítható meg, hogy inségtől nem kell tartani, ha a lakosság pontosan követi az e kérdésben kiadandó utasításokat.

Speciálisan Aradra vonatkozólag az osztálytanácsos urral a következő számításokat tettük: 70.000 lélekszámot vettünk alapul, ebből azonban 10%-ot leszámítottunk a hadbavonultakra, 10% azokra a családokra esik, amelyek jó előre ellátták magukat lisztrel, maradt tehát 56.000; ehhez azonban hozzá kell számítani átlagosan 2000 sebesültet, kapunk tehát 58.000 lélekszámot. Fejenként és naponként egy harmad kilogrammot számítva, hetenként és fejenként 2 és egyharmad kilogramm jut minden emberre, ami hat hónap alatt 350 vagon, vagyis 35.000 métermázsa lisztnek felel meg. Ha azonban az országban végbemenő rekvirálás után esetleg az tűnnek ki, hogy a statisztikai számítások tévesek voltak, akkor arányosan redukálni fogják a mennyiséget. Mellesleg közlöm a tekintetes törvényhatósági bizottsággal, hogy az osztálytanácsos ur azzal az igen fontos ténnyel is megismertetett, hogy ugy nálunk, mint Németországban aratásig biztosítva van a hadsereg lisztszükséglete, tehát

ha a hadsereg számára nálunk ezután lisztmennyiségeket akarnának elvonni a polgárságtól, az ellen jogom van tiltakozni és szükség esetén a belügyminiszteriumtól táviratilag orvoslást is kérhetek.

Ami azon kérdést illeti, hogy a lefoglalt gabona és liszt miképen kerül a fogyasztó közönséghez, van szerencsém a következőket közölni: az Országos Gazdasági Bizottság a lefoglalt gabonából minden törvényhatóságnak átadja a kiszámított mennyiséget, de nem készpénz ellenében, mert a törvényhatóságoknak különösen a háboru alatt nem áll módjukban ilyen horribilis összeget előteremtteni. Hanem az fog történni, hogy a helyi malmok bevonásával konzorciumok alakulnak, amelyek készpénzért a megállapított hatósági maximális áron veszik át a gabonát az Országos Gazdasági Bizottságtól és a lisztre megállapított maximális áron ők bocsátják a közönség rendelkezésére a már lisztte feldolgozott gabonát a közvetítő kereskedelem útján. Ezeknek a konzorciumoknak a haszna az a differencia volna, amely a maximális gabonár és a maximális lisztár között van és azonkívül az őrlésnél megmaradó korpa is az övéké lenne.

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság! Volt szerencsém a kormány tervét általánosságban megismertetni. Azt is közölhetem még, hogy a konzorciumok által átvett gabonának, illetve lisztnek a fogyasztó közönséghez való eljuttatására vonatkozólag a hatóságok szabad kezet kapnak a kormánytól, tehát minden törvényhatóság maga választhatja meg ennek a módját, a technikai keresztülvitelét. Arad törvényhatóságának is módjában van tehát a legjobb belátása szerint dönteni a lakosság ellátásának mikéntje fölött. En a magam részéről elfogadásra ajánlom az aradi Kereskedelmi és Iparkamarának az ímént ismertetett tervet, mert véleményem szerint az volna a leginkább célravezetőbb.

Ezután Lócs Rezső felolvasta a tanács következő határozati javaslatát:

„Arad sz. kir. városi törvényhatósága helyeslően tudomásul veszi a polgármester jelentését és utasítja a tanácsot a következőkre: Tekintettel arra, hogy az Aradon levő gabonakészletek mennyisége nem elegendő ahhoz, hogy a város lakosságának lisztszükségletét a legközelebbi termésig fedezze és a malmok meglevő lisztkészletei legnagyobb részét le van már kötve a katonaság számára, a tanács rekvirálás útján állapítsa meg az Aradon található gabonakészletek mennyiségét és hasson oda, hogy ez a mennyiség az Országos Gazdasági Bizottság részéről az ország más helyein rekvirált gabonából oly mértékben kiegészíthessék, hogy az így rendelkezésre álló gabona mennyiségből előállítható legyen az a minimális 350 vagon lisztmennyiség, amelyre a város lakosságának a legközelebbi termésig a belügyminiszterium számításai szerint is okvetlenül szüksége van. A törvényhatóság utasítja a tanácsot, hogy a belügyminiszter rendelkezéséhez képest haladéktalanul alakítsa meg az érdekeltekkel azt a konzorciumot, amely a szükséges mennyiséget az Országos Gazdasági Bizottságtól készpénzért megvevzi, az aradi malmoknak megőrlés végett átadja és gondoskodik arról, hogy az így előállított lisztmennyiség a tanács által megállapított módon a közönségnek kiszolgáltassék, úgy, hogy ebből a belügyminiszter megállapítása szerint a város lakosságának fejenként és hetenként két és egyharmad kilogramm liszt jusson. A liszt kiszolgáltatására nézve a törvényhatóság már most kifejezi azt az elvi álláspontot, hogy ez ne a város, hanem a liszt eláru-

sításával eddig is foglalkozó kereskedők után történjék. Arad város husellátásának a biztosítása végett utasítja a törvényhatóság a tanácsot arra is, állapítsa meg az aradi sertéshizlálók számára már most rendelkezésre álló és a jövő terméseiig szükséges kukorica mennyiséget és gondoskodjék arról, hogy a hiányzó mennyiség az Országos Gazdasági Bizottságtól megszereshető legyen. Mindezen határozataink végrehajtását a tanács hatáskörébe utaljuk és felhatalmazzuk, hogy a felmerülő részletkérdéseket maga állapítsa meg, azonban minden egyes esetben az aradi Kereskedelmi és Ipar-kamara közreműködésével.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát.

A rekvirálás kihirdetése.

A rekvirálás elrendeléséről Varjassy Lajos polgármester hirdetményben értesíti a város közönségét. A hirdetmény, amely holnap megjelenik, a következőket tartalmazza:

A város tanácsa közhírré teszi, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter ur az 1912. évi LXIII. és LXVIII. és az ezeket kiegészítő 1914. évi L. t.-cikkben, valamint a m. kir. miniszteriumnak a 240-915. sz. rendeletével adott felhatalmazás alapján elrendelte a város egész területén a buza, rozs, árpa és zab készletek összeírását és az alábbi módon meghatározandó feleslegeknek az Országos Gazdasági Bizottság részére leendő lefoglalását.

Köteles ez okból a város minden lakója, akinek birtokában buza, rozs, árpa és zabkészlet van, az e célból nála megjelenő bizottságnak az egész készletet hűen bemondani és azt előtte feltárni.

A bizottság az egész mennyiséget ott helyben nyilvántartásba veszi, a házi szükségletre szükséges részt kiszámítja és az ezenfelüli mennyiséget lefoglaltatni jelenti ki.

A lefoglalt gabonát annak tulajdonosa senkinek el nem adhatja, vagy másnak át nem engedheti, hanem köteles azt az Országos Gazdasági Bizottságnak a hatóságilag megállapított legmagasabb áron átadni s ez okból vagy azonnal, vagy a földművelésügyi miniszter meghatalmazottja által meghatározott időben az általa kijelölt állomáshoz odaszállítani.

Az összeírt készletből lefoglalás tárgyát nem képezi s így a tulajdonos birtokában és használatára meghagyandó:

1. A mindenkori kormányrendelet a kevérségre vonatkozó intézkedéseinek figyelembevételével a családban lévő minden személy részére összesen 108 kilogramm buza, rozs és árpa, továbbá a szegődményesek, napszámók és szakmányosok részére járandóságuknak a legközelebbi termésig hátralévő időre eső része.

2. Vetőmagra minden bevetendő kat. holdra 110 kilogramm árpa, illetőleg 130 kilogramm zab.

3. Takarmányozásra minden fedező esődőrre 12 mm., minden szopós, vagy választott esikóra 150 kg. zab, minden malacos kocadisznóra a kocák részére 100 kg. árpa.

A lefoglalt s beszállítani rendelt gabonának hatóságilag megállapított maximális arát az átadáskor fizeti ki az Országos Gazdasági Bizottság meghatalmazottja.

Figyelmezteti ennél fogva az előjáróság mindazokat, akiknek birtokában buza, rozs, árpa, vagy zab készlet van, azt azonnal pontosan mérjék fel, hogy a helyszínen megjelenő összeíró küldöttségnek hűen mondassák be, mert az összeírás adatai még felül is vizsgáltnak s mindazok, akik a birtokukban lévő gabonamennyiséget egészben, vagy részben el-

titkolták, vagy a zár alá vett gabonát felhívásra az Országos Gazdasági Bizottságnak be nem szolgáltatják, az 1914. évi L. t.-c. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntettetni.

A város tanácsa azonban nemcsak elvárja, de biztosan reméli, hogy Arad város minden lakója nem a büntetéstől való félelemből, hanem lelkének hazafias sugallatát követve fog ezen felhívásban meghatározott kötelezettségének pontosan eleget tenni.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: Moztündér.

Csütörtök: Délibáb-utca 7., újdonság.

Péntek: Délibáb-utca 7.

Szombat: Katica, új operett előszőr.

* A színház hírei. Katica operett újdonság. Gájinak Budapesten népszerűvé vált operettje, a Néppera egyik legvonzóbb műsordarabja kerül szombaton színpadra, melyből a próbák már javában folynak. Az új operett millióje teljesen a mai hangulatot tárja a nézők elé. Kedves idilli helyzetek, gyönyörű melódiák tarkítják az egész estét. Az újdonságban pompás szerepek vannak. A címszerepet Pataky Vilma játssza, kinek ez alkalommal első alkalommal kínálkozik fényes ének művészetét és ragyogó színészi tehetségét kifejezésre juttatni. Egy német fruska szerepét játssza Szabó Mici. A nők közül hálás szerepekhez jutnak még Benkóné, Fülöp Irma, K. Pongrácz Matild, Tomai Masa. A férfiak közül Gyöző, Barics, Polgár, Kertész, Virág, Herold, stb.

Délibáb-utca 7. sz. Hajó Sándor szenzációs vigjátéka holnap csütörtökön, a mint előre látható, telt ház előtt fog színpadra kerülni.

* Black Jack az ékszertolvaj. (Nagy detektívdráma az Urániában.) Egy szenzációs és nagyarányú detektívdráma mutat ma be a színházban. Egy veszedelmes ékszertolvaj a legvakmerőbb lopásokat követi el, tenetelénül állnak vele szemben, mert a leggyesében kísérik a kutató rendőrök kezei közül, míg végre sikerül őt egy ügyes detektívnek ártalmatlanná tenni. Rendkívül izgalmas és érdekesítő jelenetek, mozgalmas események és a mellett természetes, a tulajdonát nem csapó produkciók szerepeinek a műben, mely minden tekintetben messze kimagaslik az ilyen tárgyú, de a leglehetősebb fantasztikummal megalkotott detektívképek állaga felett. — Egy kiváló bohózat teszi teljessé a mai műsort. Teddy, a közönség régi kedvence egy kétfelvonalos vigjátékban jelenik meg és ragyogtatja szellemes ötletességet és kacagtató humorát.

* Fészek a viharban. (Háborus Nordisk-dráma az Apollóban.) Gyönyörű, hangulatos háborus drámát mutatott be ma az Apolló-színház. A megkapó, festőiesen szép jelenetek követik egymást az izgalmasan érdekesítő eseményekben, amelynek tárgya a világháborúból van merítve. Hogy ez a dráma a mozi legkiválóbb alkotásai közé tartozik, annak igazolására elég megemlítenünk, hogy a filmet a Nordisk-filmgyár készítette. Az új műsor mellékkepei is a Nordisk-gyár műterméből kerültek ki. A kiváló műsor még szerdán megy.

* Gar el Hama folytatása az Apollóban. Péntektől kezdve Arad közönségének érdeklődése ismét az Apolló-színház felé fog fordulni. Bemutatásra kerül Gar el Hama, a szenzációs detektív történet negyedik folytatása, amely az előbbi fejezeteket is fölülmulja. Ezzel megelőzőleg, csütörtökön a legutóbb bemutatott „Rejtélyes ház” és „A sávan kutyája” című Scherlock Holmes drámák reprizét tartja meg közönséjre az Apolló.

* Új énektanár. Az aradi zenekonzervatórium igazgatójának sikerült a jövő tanévre egy kitűnő énektanárt szerződtetni.

* 1914. Lubacov ostroma az első igaz magyar háborus film legközelebb az Urániában.

Az áruló postabélyegző.

— A hűtlen barátnő utolsó levele. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Hiába van háború, vér és borzalom mesze északon: a természet nem változik meg: a tavasz a háboruban is tavasz marad és a szerelem — szerelem. Tavaszodik és ama kevesek szívében, akiket a haza nem szólított a harctérre, ébrednek a friss tavaszi érzések, szerelmek. Az aradi társaságnak egyik rendkívül szimpatikus és nagyképzettségű tagját is meghívta a korán beköszöntő, februári, ibolyás tavasz és hirtelen elhatározással néhány hét előtt megnősült.

A házasságkötést azonban ezuttal a szokott formákon kívül egy szokatlan formában is megelőzte. Szerelmen, leánykérésen, eljegyzésen, legénybucsun és az anyakönyvvezető előtt megjelenésen kívül az aradi fiatalember házasságát bizonyos legénykori szivügyek rendezése előzte meg. A legénykori ügy ebben az esetben egy csinos és kedves fiatal leányka volt, talán szőke, talán barna, talán fekete — ez végre is mindegy, valamint nem szükséges azt sem kutatni, hogy Mimi, Mici, volt-e a neve. Annyi bizonyos, hogy a fiatalember és a meghatározatlan haju leányka között hosszabb idő óta meleg és intím összeköttetés állt fenn, olyasmi, amit valamelyik modern írónk „baba-rendszernek” keresztelt el.

A véletlen szeszélyes játéka okozta, hogy a szakítás minden tragikus nehézség nélkül történhetett. A fiatalember még a legelejen tartott üprengéseinek, amikor egy jótékony homályba és névtelenségbe rejtőzött ismeretlen kedves és mérgezett levelekben hozta tudomására, hogy kis barátnője egyebek közt a hűség erényével is hadilábon áll.

— Ha erről meg akar győződni — tanácsolta a jóakaró leveleíró — akkor csak menjen ki egy Arad közepében levő községbe (mondjuk Glogovácra), ahol a kis barátnő a hűség útjáról le-le szokott téregetni.

A fiatal ur nem sokat habozott, egy kicsit érdeklődött és meggyőződött arról, hogy kedves és drága kis barátnője csakugyan sokat és nem gyanútlan körülmények között fordul meg a kedves kis falucskában (mondjuk Zimándon). Tovább már nem kutatott, hanem bélelt borítékot küldött a kis nőnek. A boríték belése kékhajú, Popovics, Schiesinger, Pranger aláírásával ellátott papíros volt...

A kis barátnő lemondással vette tudomásul a megváltozhatatlant, de az a mulhatatlan asszonyi vágy, hogy övé legyen az utolsó szó, nem hagyta nyugodni és pár nap múlva elkecseregett, de számos helyesírási hibával éles levelet írt a vőlegénység felé vezető fiatalembernek. Körülbéli nyentormán:

— Kedves pubi, tudom, hogy kik hazudtak magának én rólam és azt is tudom, hogy az: hazudtak, hogy (mondjuk:) Sotronyára járok taláikára. Hat maga csak hallgasson azokra, akik magának ilyesmit hazudnak, de ha tudni akarja az igazat, akkor vegye tudomásul, hogy én soha életemben nem voltam (mondjuk:) Gyorokon...

A fiatal ur nem valami nagy meghatottsággal olvasta a levelet, azonban egyenesen harsány kacagásban tört ki, amikor a levél borítékjára pillantott és a borítékon élesen feketén ott ékeskedett a gyoroki postahivatal pecsétje... Talán nem is épen a gyoroki volt, de mindenesetre annak a községnek a postabélyegzője, amelyben a kis hűtlen — levele szerint — soha életében nem is volt.

Az oroszok Szedánja.

(A rettenetes második mazuri vereség. — Tanácskoznak az orosz vezérek. — A kárpáti harcok.)

Távirati tudósítás.

Berlin, február 23.

A *Vossische Zeitung* a mazuri győzelmet a szedanihoz hasonlítja. Az ellenség mindkét helyen százezernél több foglyot veszített, azonban az orosz halottak száma többszöröse a Szedánnál elesett tizenhétézer franciának.

Tanácskozik az orosz hadvezetőség.

Páris. Pétervárról jelentik, hogy a Suchomlinow orosz hadügyminiszter fontos tanácskozással Nikolajevics Miklós nagyherceghez ment a főhadiszállásra.

A mazuri villámgyors támadás.

A német sajtótóhadiszállásról jelentik: Egy német vezérkari tiszt elbeszélte, hogy az oroszok keletporoszországi parancsnoka, Sievars tabornok maga is csak nagynehezen menekült meg az elfogatástól. Az orosz tabornok előadása szerint a németek a nehezebb talajon elképzelhetetlen gyorsasággal és erővel támadtak.

Stanislaw a legközelebbi cél.

Budapest. A sajtótóhadiszállásról jelentik: A harc Stanislaw birtokaért szakadatlanul és nagy hevességgel tart. Azóta, hogy az oroszok a várost körülvevő magaslatokon megvetették lábukat, formális nagy csata fejlődött ki. A harmadik a nadvorna-stanislawi rövid útvonalon, ami újra csak azt bizonyítja, hogy az orosz rendkívül szívós ellenség. Stanislawra különösen nagy súlyt vet az ellenség, részint az egész kárpáti frontot tápláló vasuti összeköttetés miatt, részint meg azért, hogy a Kárpátoknak a jobbszárnyról való átkarolását megakadályozza vagy hátráltassa. Az ütközet kedvezően áll. Az oroszok a Kárpátokban szakadatlanul folytatják áttörési kísérletüket. A Duklai szoros erőltetésével, rengeteg veszteségeik miatt, felhagytak ugyan ott most erős lövészárkokban néztek egymással farkasszemet a felek. Annál hevesebben küzdenek Wyszkownál. Rohamaik kemény próbára teszik csapataink hősiességét, ezen azonban minden orosz erőlködés megőrlik. Ma az ellenség éjjeli támadását verték vissza a miénk az oroszok óriási veszteségei közben. A wyszkowi csata is kedvezően áll és alapossá teszi a reményt, hogy a kitartásnak és hősiességnek csodái, amelyeket elképzelhetetlenül a legnehezebb terepen hadseregünk produkált, meghozza gyümölcseit.

Bécs. A duklai harcok hevessége az utóbbi napokban csökkent. Csapataink, amelyek paratlan hősiességgel verték vissza az ellenség ismételt rohamait, rövid pihenőjüket élvezik. Tüzérségünk elsőrangú pozícióban van elhelyezve, a ténnyel működése kitűnő, úgy hogy csapataink sem az időjárás, sem az ellátás hiányait nem érzik. A határmenti városok lakossága teljesen nyugodt, miután az ellenség Sáros- és Zemplénmegyéknek csak legszeles részein próbálkozik előretöréseivel. Az oroszok nyilvánvalólag még erőszakolni fogják a duklai horpadás stratégiai jelentőségének kiaknázását, de csapataink hősiességével minden erőtesztésüknek meg kell hiúsulnia.

Orosz jelentés a mazuri vereségről.

Amsterdam. Orosz jelentés szerint a németek folyton támadják az oroszok jobbszárnyát. A Bobr és a Narew jobbpartján a németek ugyan csak támadásba mentek át. Praszynsznél az oroszok a német tulerőtől visszavonultak. Elkéseredett küzdelem folyik Galiciában és Duklánál.

Pétervár. A hivatalos orosz távirati ügynökség február 21-éről kelezve a következő jelentést adta ki:

— Miután a német vezérkar különböző és szívós támadások után, amelyek óriási áldozatokba kerültek, meggyőződött annak a lehetőségéről, hogy bennünket a Visztula balpartjáról elkergessen, január végével új haditeret megvalósításához látott. Németország új hadtesteket képezett ki és más hadtestek rendkívül kifejlett vasúthálózatának nagy előnyeivel kelet-porosz harctérre vetett, hogy leverje X. hadseregünket, amely kiválóan megerősített állásokat foglalt el az Angerapp folyó és a Mazuri tavak mentén. Hogy ezeknek a hadműveleteknek sikerét biztosítsa, a német hadvezetőség a Bzura és Rawka szakaszokból csapatainak egy részét a Visztula jobbpartjára vitte át.

A német csapatoknak új csoportosítását már február negyedikén észrevettük, de ez operáció terjedelmét csak néhány nappal később állapíthattuk meg. Hogy tehát a megfelelő gyorsasággal a szükséges orosz csapatokat állítsuk fel a kelet-poroszországi frontnál és hogy ellenállhassunk a német nyomásnak, elhatározta az orosz hadvezetőség, hogy vasutak hiányában az orosz sereget a határra hozza vissza, majd pedig, hogy a határtól is beljebb a Njemen és a Bobr mellékén állítsa fel.

E hadműveletek közben azonban a X. hadsereg jobbszárnyát az előnyomuló erős ellenség átkarolással fenyegette és kényszerítette, hogy egy rendkívül gyors kanyarodással Kowno irányába vonuljon vissza. E gyors hadmozdulatok következtében a bekanyarodó csapatot követő hadtestek szárnya védtelenül maradt és nagyon veszélyes helyzetbe került. Ebből csak néhány elkülönített csapatot volt képes szabadulni.

A X. hadsereg megmaradt csapatai, a melyek elkéseredetten verekedtek, lassankint visszavonultak. A hadműveleteket rendkívül megnehezítette a magas hó, mely az utakat az autómobilok számára járhatatlanná tette. Ezért a tren visszamaradt és nem érte el rendeltetési helyet. Lassan, lépésről-lépésre hátrahúzódva a X. hadsereg balzsárnyát alkotó csapataink kitene napon az állottak elment az ellenségnek egy útvonalon, a melyet különben négy nap alatt lehetne megtenni. Ez alatt a német front kitejődött Ossowiec körüli, a Lanza felé vezető úton és Kadzialytól északra. Egyes pontokon rendkívül neves ütközetek voltak.

Kirohanás Przemyslből.

Kopenhága. A február 21-én kiadott orosz jelentés megemlíti, hogy przemysli várórság két ízben kirohanást kísérelt meg, amelyet azonban az oroszok visszautasítottak.

Pénzadományok az aradi Vöröskereszt egyletnek. A Vöröskereszt egylet aradi fiókjához újabban a következő pénz adományok érkeztek: Tenner Lajos ravatalára szánt koszoru megváltása címén: Tenner József és neje 50 korona, Tenner Lipót és neje 50 korona, Tenner László és neje 20 korona, Özv.

Grünhuth Károlyné 10 korona, Sarlot Domokos ravatalára szánt koszoru megváltása címén: Özv. Heeger Ernőné 20 korona, Lualner Józsefné 20 korona, Kovács Vincs 20 korona, Bing Vilmos ravatalára szánt koszoru megváltása címén: Bender György 10 korona, Géhl Károly 10 korona, Máté A. és neje és ifj. Nagy János 6 korona, ez adományokért egyúton mond halás köszönetet Váshelyi Jankának elnöknek.

Csernovic hőse: volt aradi ügyvédjelölt

(Molnár Rezső dr. tüzte ki zászlókat Bukovina fővárosában.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

Biró Lajos, a Pester Lloyd mai számában költői lendülettel írja le Csernovic visszafoglalásának történetét s az utókor számára megjegyzi, hogy Molnár Rezső huszárhadnagy volt az, aki Csernovic városházáról az orosz zászló levette s helyette az osztrák-magyar lobogót tüzte ki. Vannak sokan Aradon, akik emlékeznek arra, hogy a hős huszártiszt, aki újraterítéssel vonult be Csernovicba, erős szálak fűzik Aradhoz, ahol éveket töltött.

Molnár Rezső ugyanis nem más, mint Kaposi Józsefnek az aradi színház volt primadonnájának férje, aki Szendrey társulatával együtt jött Aradra s itt három-négy évig maradt. Molnár aradi tartózkodása alatt jogi tanulmányait fejezte s mint ügyvédjelölt Simon Jenő dr. ügyvédi irodájában működött és volt bejegyzett jelöltje az aradi ügyvédi kamarának.

Molnár igen előkelő erdélyi nemesi család sarja. Apja kuriai bíró volt, majd Craiovara neveztek ki osztrák-magyar főkonzulnak. Craiovában született fia is, aki tanulmányainak elvégzése után a katonai pályára lépett s mint huszárhadnagy Pozsonyban szolgált. Pozsonyban ismerkedett meg Kaposi Józseffel, aki akkor az ottani színház primadonnája volt. A fess huszárhadnagy hevesen udvarolt a primadonnának, akibe hálálósan beleszeretett s később szülőinek ellenzése dacára is elvette feleségül, leköszöve tisztí rangjáról. Atyja a házasság miatt szakított fiával.

Mikor Molnár Aradra került, a rendőrségnél akart magának állást szerezni, ismerősei azonban lebeszéltek erről s így jobbnak látták Simon Jenő irodájába lépni. Principálisának ösztönzésére, buzdítására egymásután tette meg jogi vizsgáit, megszerezte a doktorátust, majd letette az ügyvédi vizsgát is.

Ügyvédi diplomájának megszerzése után Molnár Rezső dr. feleségével, aki időközben megvált a szinpadtól — Resicabányára költözött s ott nyitott ügyvédi irodát, amely csak hamar nagy lendületet vett. A legboldogabb családi életet élte feleségével s leánykájával, később pedig atyja is, akinek Brassó mellett nagy birtokai vannak, megbékült vele.

Amikor a mozgósítást elrendelték, Molnár dr. azonnal reakcióját kérte. Tiszti rangjára vissza is nyerte s a háború kitörésekor már a harctéren, a legutóbbi időben ugyan helyen, ahol német csapatok is voltak, most pedig Bukovinában. Aradi ismerőseit és barátait a harctérről többször kereste fel leveleivel. A hős huszárhadnagy felesége, az aradi színháznak ünnepelt primadonnája férje eddig Budapesten tartózkodik.

H I R E K.

Szász királyi kitüntetés

aradi főtisztviselőknek.

(Az Albrecht-rend keresztjei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

A nagy háboru első heteiben, a mult év nyarán lelkes hangulatu, tüntető melegségű estén bucsuztatta Arad katonai és polgári társadalma az Aradon időzőt szász tiszteket, a kik a szász hadsereg számára lovakat vásárló bizottság tagjaként néhány napot Aradon töltöttek. A daliás szász tiszteket, de még a közkatonákat is szeretettel, finnepléssel árasztották el Aradon. Természetes, hogy a szövetséges német birodalom egyik államának itt időző tisztjei a polgári hatóságok részéről a legteljesebb készséggel találkoztak és hálásan emlékeztek meg arról az előzékenységről, a melyet Arad város vezető férfiai irántuk tanúsítottak.

Ennek a bárátságos és készséges fogadtatásnak emlékét örökíti meg az az öt csillogó érdemkereszt, a mely bársonyokba ágyazva a szász királyi család házi miniszterének kísérelével ma érkezett meg Aradra Urbán Iván báró főispánhoz. A kísérel levél arról értesíti a főispánt, hogy Ágost szász király katonáinak aradi időzéséről megemlékezve Arad város és Arad megye öt főtisztviselőjét a szász királyi Albrecht-renddel tüntette ki.

Urbán Iván báró főispánnak az Albrecht-rend komturkeresztjének első osztályát, Dálnoki Nagy Lajos dr. alispánnak a komturkereszt második osztályát, Varjassy Lajos polgármesternek a rend tisztikeresztjét, Schill József megyei főjegyzőnek és Baross Ferenc aradi városi főszolgabírónak pedig az Albrecht-rend első osztályu lovagkeresztjét adományozta a szász király. A rendjeleket a kitüntetettek ma vették át Urbán Iván báró főispántól. — A szász királyi Albrecht-rend keresztjei a rend osztályait feltüntető fokozati különbségektől eltekintve fehér emailial borított kereszttek, amelyek felső szárán a szász királyi korona kisebbített aranymása van. A kereszt négy ágát középen kék gyűrűbe foglalt kép fogja össze, amelyet zöld/levelekből áró koszoru vesz körül. A kék gyűrűben emailfóliás olvasható, a rend fóliáta: ALBERTUS ANTIMOSUS.

A szász Albrecht-rendet hatvanöt év előtt Frigyes Ágost szász király alapította. 1890 óta „rendnek hét osztálya van.

— Hős népfőlkelő főhadnagy. Debreczeni Jenő, Debrecen város világitási vállalatának igazgatója, mint tartalékos huszárhadnagy vonult be háboru kitörésekor. Debreczeni a legutóbbi kárpáti harcokban nagyon kitüntette magát, mint azt kapitánya, Alsó-Takáchy Ferenc Elemér irta Domahidy főispánnak:

— „Bámulatos bravurral küzdöttek — írja — a népfőlkelő huszárok, akiknek parancsnoka Debreczeni főhadnagy. Az ellenséges tüzelés roppant erős volt, a főhadnagy fejről még a csákót is lelőtték, mindamellett sikerült nekik a tulnyomó számu ellenséget kiverni állásából. Igen valószínű, hogy Debreczeni, aki már jelenlegi rangját is soronkívüli előléptetés útján vitészségéért kapta, a németek részéről is, akikkel együtt harcolt, kitüntetésben fog részesülni. A porosz gárda tisztikara elragadtatással beszélt lovasságunk e fegyvertényéről. A vitész Debreczeni főhadnagy Salgó Pál aradi biztosiási titkár sógora.

— Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület február hó 19-én Vásárhelyi József igazgató elnöklete alatt tartott igazgató választmányi gyűlésén, Ipolyi Kellér Iván ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár mint előadók referálása alapján foglalkozott a katonai lófogatok rekvirálása folytán beállott igazgató hiány pótlásának kérdésével, s a választmány örömmel értesült róla, hogy a földmívelésügyi minisztérium a hiány pótlása céljából Arad vármegye gazdaságosságának is juttatott a katonai lókorházakból kiselajtozott lovakból. Foglalkozott továbbá a választmány a gabona felék polgári rekvirálása tárgyában a minisztériumhoz intézett felterjesztésre vonatkozó miniszteri leirattal, s ezen ügyben teendő további intézkedések fogantatásával az elnökséget biztalmeg. A Szemlak községi vásárjog tulajdonosnak a helypénz díjszabás új megállapítására vonatkozó beadványát, részletesebb kidolgozás céljából visszaadandónak véleményezte a vármegyénél. A pénzügyi minisztérium abbeli rendeletével kapcsolatosan, mely szerint az 1915. évi dohánytermés beváltásánál, a rendes beváltási áron felül még 10% pótléknek a kifizetését engedélyezte, a választmányi tagok azon nézetüknek adtak kitejezést, hogy a dohánytermelésnél a jelenlegi viszonyok közepette, ha azok meg nem változnak, a közel jövőben nagy visszaesés lesz tapasztalható, mert kerteseket kapni napról-napra nehezebben lehet. Végül a m. k. pénzügyigazgatóság felhívására megállapította a választmány a vármegye területén szokásos földhasznóbérek minden egyes községre vonatkozólag külön-külön.

— A jövedelemadó alá eső adózók vallomása. A hivatalos lap mai száma a pénzügyminiszter rendeletét közli a jövedelemadó alá eső adózók jövedelmi vallomásának beadására kitűzött határidő meghosszabbítása tárgyában. A rendelet szerint a február hó 28-ában megállapított határidőt a pénzügyminiszter, a háborus viszonyok okozta nehézségekre való tekintettel meghosszabbította március 31-ig azokra az adózókra vonatkozóan, a kik február 29-ig szóval vagy írásban bejelentik, hogy jövedelmi vallomást adni szándékoznak, de azt csak március havában állíthatják ki.

— Előléptetett tüzértisztek. A király tartalékos tüzérfőhadnaggyá nevezte ki a kasszentmiklósi 7. lovas tüzérosztálynál Romanov Péter dr., Przyborski Ottó, Fronius Oszkár, Tornósy Ferenc tartalékos tüzérfőhadnagyokat; tartalékos tüzérfőhadnaggyá pedig Szeymann Ottó és Szécsi István tartalékos tüzérfőhadnagyokat.

— Hadibeszédek. A honvédelmi minisztérium Hadségélyző Hivatala népszerű füzetekben kiadja azokat a tanulságos és lélekemelő beszédeket, amelyeket a háboru óta legkiválóbb államférfiaink, főpapjaink, tudósaink, íróink és politikusaink tartottak a nyilvánosság előtt, az országos Hadségélyző Bizottság felolvasási sorozatán. A hazaias, igaz magyar szellemtől áthatott beszédek retorikai szempontból is rendkívül becsesek. Gondolatokban gazdag, gyönyörű munka valamennyi; a közönség jól teszi, ha a tizfilitéres füzeteket megvásárolja és összegyűjti. Nagyszerű és maradandó emlékei lesznek e füzetek annak a hazaias főhangolásonk és együttérzésnek, amely a nemzet minden rétegét oly megható módon egyetlen táborba terelte a magyar nemzeti becsület és a magyar nagyság védelmére. Eddig Apponyi Albert gróf, Csernoch János, Haza Samu báró, Tiszta István gróf, Andrássy Gyula gróf, Prohászka Ottokár és Rákosi Jenő hadibeszédei jelentek meg. A füzetek az Altalános Beszerzési és Szállítási R. T. utján (Budapest, V. Kádár-utca 4.) rendelhetők meg, de kaphatók a dohánytözsdeknél is. A belső jövedelmet a háboruban esett vagy a kapott sebek következtében elhalt katonák özvegyei és árvái javára fordítják.

— Győzelmes harcaink az oroszok ellen. Urbán Iván báró főispán ma a következő táviratot kapta a miniszterelnökségtől:

— Német hadsereg Legfőbb Hadvezetősége mai hivatalos jelentésében a keleti hadiszíntéren a mazuri tavak vidékén aratott hatalmas győzelemnek végső eredményét nyújtja. Eszerint a mazuri téli csata összes zsákmánya a mai napig: hét tábornok, több mint száz ezer főnyi orosz legénységre, százötven ágyura és a géppuskáknak még át sem tekinthető számára emelkedik. A Német hadvezetőség a nagy győzelemről szóló tudósítást azzal végzi, hogy a Sievers báró tábornok parancsnoksága alatt álló tízedik orosz hadsereg teljesen megsemmisítettnek tekinthető. A Kárpátokban is a legjobb kilátások mellett haladnak a hadműveletek és eddigelé igen tetemes sikereket érünk el Bukovinában és Galiciának Bukovinával határos részében, melyeket az ellenségtől megtisztítottunk. Győztes seregeink folytatják az előnyomulást. Ezekről a sikerekről Hőfőbornagy mai jelentésében azt közli, hogy az oroszoknak összes Kárpáti támadásai súlyos veszteségek mellett meghiúsultak. A Dnyestertől délre kétezer orosz elfogtunk, négy ágyút és sok hadianyagot zsákmánvtunk, Hőfőbornagy jelentése szerint a Kárpáti harcok január végétől a mai napig több mint negyvenezer főnyi orosz legénységet és hatvannégy tisztet fogtunk el.

— Levél az orosz fogságból. Fenyő László mezőkovácsházi tisztviselő, tartalékos honvédszászlós, még az októberi harcok idején orosz fogságba jutott. Felesége azóta nem kapott hírt róla, most végre levél jött tőle Azzsai, Oroszország Nikolszk-Ussurizsk városából. A hat oldalas, magyarul irt levélben Fenyő elmondja, hogy október 15-én esett orosz fogságba. Hosszu ut végén, az Ural hegységénél, ötvennégy alagutat elhagyva érték oda.

— Az idő, — írja, itt nem oly hideg, mint Szibériában, de a tenger felől, a mely ismét százhusz kilométernyire van, hideg szelek fujnak, a melyektől sokat szenvednek a rongvokban, szakadt cipőkben járó katonák. Körülbelül ezren vagyunk egy nagy kaszányában elszállásolva, a hol egész nap fűtenek. Kina nem lehet innét távol; a lakosság nagy része coftos ember, és a modern forgalmas városban az emeletes paloták között sok a japán stílu faragványokkal díszített emeletes ház. Nekünk elég jó a do'gunk, egész nap kemény fa ágyakra heverünk, az oroszok elég jól bírnak velünk. Magunk mosunk magunkra, az élelmezésünk eleinte gyatra volt, de most már ez is megjavult. — A levélíró még elmondja, hogy a kenyérét három kopekért eladta és abból vett levélpapírost, hogy a feleségének ír-hasson.

— Előléptetett pénzügyi főtisztviselők. Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár legutóbbi választmányi ülésén az intézet két főtisztviselőjét jól megérdemelt előléptetésben részesítette. Vertán István ügyvezető titkár, a ki eddig is helyettes volt, az intézet vezetőjének, igazgatóhelyettesé, Földes Soma ügyvezető főkönyveztőt pedig ügyvezető titkárrá nevezte ki. Mindakét főtisztviselő evék hosszú sora óta áll az aradcsanádi takarékpénztár szolgálatában és előléptetésük eddigi buzgó működésük elismerését jelenti.

— Przemysiből repülőgépek szállnak Budapestre. Budapestre jelentik: Bárczy István polgármester ma délután hirdetményt bocsát ki, amelyben figyelmezteti a főváros lakosságát, hogy Budapest felett időközönként repülőgépek fognak megjelenni, amelyek Przemysiből leveleket és csomagokat hoznak. Ezért semmitéle nyugtalanságra nincs ok.

A francia hadsereg botránya. Párisból jelentik: Desolaurt, a francia hadsereg főhadiszállásának és barátnőjének Béchoffinét pedig igazságszolgáltatás alá helyezték.

Lodz, a kis Berlin. Lodzból jelent egy magyar újságíró: Lodzot a németek kis Berlinnek varázsolják, a szegényekről gondoskodtak. Piotrkowon átutazva láttam kirásgasztani plakátokat, melyeken királyunk szuverenitásának hiteltelenségét hirdették ki a városra és a kerületre. Plicánán, a cser vadászterületén, melyen mint vendégek Vilmos császár és Ferenc Ferdinánd is vadásztak egykor, most székely és román katonák harcolnak. Az utóbbiak is derekasan megállják helyüket: százkilencvennégyen kaptak komoly vitézségi érmét. A tábornok kijelentette, hogy rendkívül jól állunk.

A kenyér és pék sütemény ára. Budapestről jelentik: A főváros vásárgazgatósága értesítette a kenyérgyárakat, pékeket s kereskedőket, hogy a kenyér ára nem lehet drágább a felfhasznált liszt kicsiben való áránál. Március elsője után kenyérsütésre már csak olyan lisztet szabad használni, amely 50 százalékos kukoricalisztet tartalmaz. Ilyen lisztnek métermázsánként az ára: a malomban 40 korona 02 fillér a lisztnagykereskedőnél 45 korona, a kiskereskedőnél pedig 50 korona. Így az ebből készült kenyér kilója nem lehet drágább 50 fillérnél. A péksütemény kicsiben való árát nem lehet kifüggesztelni, ha a 8 dekás süteményt 4 fillérnél, a 4 dekás süteményt 5 fillérnél s az 5 dekás süteményt 6 fillérnél nem adják drágábban. Ez már olyan magas ár, hogy ennél a kávéházak és vendéglők sem adhatják drágábban a péksüteményt. A rendelet megjegyzi még, hogy a pékeknek tiszta tészta-lisztből nem szabad más süteményt készíteniük, mint zsemlyét és kiflit.

Kiugrott a vonatból, amelyre tévedésből szállt föl. Az aradi állomásfőnökség ma délután arról értesítette a rendőrséget, hogy Csicsér és Mondorlak állomások között a személyvonatból kiugrott egy fiatal leány, aki bokáját törte. A szerencsétlenül járt leányt tehervonat hozta be az aradi pályaudvarra, ahol már várta a mentőköcsi, amelyen a közkórházba szállították. Kitűnt, hogy Szumina Mária tizenhatéves abrudbányai leány az illető és azért ugrott ki a robogó vonatból, mert véletlenül más vonatra szállt fel, nem arra, amelyen utaznia kellett volna. Az ugrás azonban rosszul sikerült és a fiatal leány ballába bokájában eltört.

Pályázat hatvanegyeztől cikkre. A vallás- és közoktatásügyi miniszter pályázatot hirdet kisdoktori intézeti foglalkoztató, 61 féle különböző tárgyra. Az ajánlatok március 2-ig nyújtandók be. Az összes tudnivalók és pályázati feltételek megtekinthetők az aradi Kereskedelmi és Iparkamara irodájában a hivatalos órák alatt. (9-től 2-ig.)

Kérem az aradi kereskedő céghez és iparosokhoz! Tekintettel arra, hogy a magyar szent korona országai Vörös kereszt egyesületének aradi fiókjára az általa kezelt pénzekről, mint közpénzekről elszámolással tartozik s minden egyes kiadási tételt szabályszerű okmányal igazolni kell felkérem mindazon kereskedőket és iparosokat kik az egyesület részére számlákat állítanak ki, hogy azokon a fizetés megtörténtét kifejezetten elismerni s azokat sajátkezüleg aláírni illetve sajátkezü és szabályszerű cégjegyzésükkel ellátni sziveskedjenek. Vásárhelyi Janka elnök.

Az új ügyvédi nyomtatványok Kerpelnél.

Felhívjuk t. olvasóink b. figyelmét Bokros Károly és fia a budapesti „Metsző” szálloda új tulajdonosának lapunk mai számában megjelent hirdetésére. A régi és jó hírű szálloda a jelenkor modern igényeinek megfelelően teljesen újonnan lesz átalakítva.

Hősök söre. Tavaszi idénysör. A legnemesebb nyersanyagokból, saját módszerünk szerint készült „Idénysörünk” minden évben február 20-ika körül jelenik meg a piacon; szállítása a készlet fogytáig, körülbelül 6 hétig tart. Vitéz katonáinkra gondoltunk, amikor ezen gyártmányunknak ezt a nevet adtuk: „Hősök söre.” Minden tavasszal, amikor összeosondulnak a nemes itallal telt poharak, emlékezzünk a magyar katonák világraszóló dicsőségére. A Fővárosi Sörfőző R.-T. gyártmánya; kárpitár Aradon, Kaufmann Lajos és Társa főraktárosoknál, valamint az összes jobb csemegéüzletekben és Moyzes Ferenc ur Eötvös-utcai sörözősarnokában. 742

Aradi állami tisztviselők Tisza István grófhhoz.

(Ideiglenes drágasági pótlékot kérnek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

A magyar állam alkalmazottjai, akik hazafias áldozatkészséggel és sokszor bizony önmegtartó mérséklettel mindenkor figyelembe vették a kenyéradó állam helyzetét és az ország anyagi teljesítő-képességét, hat hó óta, a háborús viszonyok okozta nehéz helyzet mielőbbi elmúlásában bizó reménységgel s a jobb jövőbe vetett hittel feljajdulás nélkül, türelmesen viselték a folyton emelkedő s ma már rájuk elviselhetlen arányokat öltött drágaság súlyos terhét. Szükölködtek, felhasználták esetleges készleteiket, kimerítették hitelüket, kihasználták összes segélyforrásaikat. S e mellett, bár már alig-alig volt miből elvonniuk azt, a honfiumi áldozatkészségben is elől jártak s fényes példáját adták hazánk és vitéz katonáink iránt való kötelesség érzetüknek.

A háboru borzalmai és a következményeként napról-napra fokozódó megélhetési nehézségek azonban nemhogy szűnőben volnának, de előreláthatólag még sok ideig fenn fognak állni s fokozódni.

Érthető tehát, hogy az állami alkalmazottak is, kiknek mai fizetése — az utolsó évek drágasága mellett — békés időkben sem elegendő a szükséges, de tisztességes megélhetésre, hallgatják panaszos szavukat s végromlással fenyegető helyzetük sürgős javítását kérik.

Az aradi állami alkalmazottak utóbbi időben folyton megújuló sürgős kérésére, mérlegelve az ország e rendkívüli viszonyok közti anyagi képességeit s az egyes fizetési osztályok viszonylagos helyzetét, az állami tisztviselők aradi köre a budapesti országos tisztviselő egyesülethez a következő indítványt tette:

„Felkérjük az egyesület igazgató választmányát, hogy az állami alkalmazottaknak, de legalább is a IX. fizetési osztályig bezárólag, sürgősen, ideiglenes jellegű drágasági pótlékban leendő részesítése iránt, saját hatáskörében (bizottsági és közgyűlési tárgyalások mellőzésével) a m. kir. kormánynál haladéktalanul kezdeményező lépéseket és előterjesztést tegyen.”

Felkérte továbbá a választmányt, hogy ezirányban a nyugdíjasok érdekeit is vegye kellő figyelembe.

Ily értelemben megszerkesztett és meggyőzően indokolt emlékiratot fog a tisztviselők

aradi köre Tisza István gróf miniszterelnökhöz és a pénzügyminiszterhez is intézni.

Hasonló akcióra kérte fel a kör az országos tisztviselő-egyleteit.

Érveit sorában hivatkozik a tisztviselők emlékirata arra, hogy a bevonulások folytán beállott létszámcsökkenés miatt, a háboru tartama alatt, többszörösen fokozottabb munkát kell nekik is végezniük s hogy a kért drágasági pótlékra fordítandó összeg nem inaktív kiadás, mert életszükségleti cikkekre fog felhasználni s így a termelők, kereskedők s iparosokhoz tér vissza, miáltal oly nagyon szükséges gazdasági fellendülést is jórésben előmozdítja.

Aradi háziasszonyok és a rekvirálás.

(Nem szabad elvenni a háztartások készleteit. — Takarékos családok aggodalma.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 23.

A mai napig — amikor a gabonarekvirálásnak Aradon elrendelését a város közgyűlésében részletesen bejelentették — igen sokan abban a hitben voltak, hogy a rekvirálás kiterjed a háztartásokban levő készletekre is. A fővárosban, de Aradon is hallatszottak olyan hangok — Budapesten a főváros közéleti ügyosztályának vezetője nyilatkozott úgy — hogy igen is be fognak hatolni, ha kell erőszakkal is a háztartásokba és minden előtalálható készletet összeírni, összegyűjteni és az egyetemes kvantumtól mindenki megkapja az aránylag reája eső részt.

Érthető, hogy a gondos háziasszonyokat, akik talán még a háborus veszedelem első hónapjaiban hozzáláttak kis háztartásuknak minden szükségességgel ellátásához és beszerezték az egyéb élelmicikkek közt a lisztkészletet is, élénken érdekelte és izgalomban is tartotta az a terv, hogy azt, amit gondosan, fáradtsággal kizárólag a maguk használatára gyűjtöttek, a rekvirálás során el lehetne szedni a háztartásoktól. Ennek az aggodalomnak az Aradi Közlöny szerkesztőségéhez intézett alábbi oklevélben adott kifejezést egy aradi urinó:

— Igen tisztelt Szerkesztő Ur! B. lapjából olvasom, hogy Aradon a magánháztartásokból is rekvirálni akarják a lisztet. Legyen szabad egy-két szót ez ügyhöz hozzászólnom, ki magam is azok közé tartozom, kik előrelátásból ellátták magukat liszttel. Az ősszel mikor láttam, hogy a liszt ára mily rohamosan emelkedik, férjammal elhatároztuk, hogy koronánként összpórolt kis tőkénket kivesszük a takarékból s azon lisztet szerzünk be, mert az árak ilyen magassága mellett én, mint hat gyermekes családanyja, később nem engedhetem meg magamnak azt a lukszust, hogy lisztet vehessek. Sikerült is beszerezniem még aránylag olcsó áron annyit, hogy felét kukorica liszttel keverve, a következő aratásig elég legyen. S most, mikor olvasom, hogy a lisztet a magánosoktól is elveszik, szabadjon megkérdeznem, hogy miért igazság az, hogy a paraszt a rekvirálás alkalmával megtarthatott magának annyit, a mennyi a saját háztartásába szükséges, s miért nem szabad ezt a szegény, több gyermekes kishivatalnoknak megtartani, a ki minden nélkülözhető garasát arra költötte, hogy ne kelljen a lisztet megfizethetetlen drágán vennie? S ha majd elveszik a lisztet, én is álljak oda már reggel öt órakor lisztet koldulni a drága pénzéért,

hogy legyen a hat gyerekeknél mit enni adni? Most kap a város 3-400 vaggon lisztet, és elég lesz azoknak, akik annak idején nevétségnek találták előre gondoskodni, de miért kell nekünk ezek miatt szenvedni? Hiszen ha mindenkitől elveszik a lisztet, ezzel csak annál inkább növelik a liszthiányt, hiszen mindenki csak annyit szerzett be magának, amennyi okvetlenül szükséges, főleg senkinek sincs, — s ha a készletet el is veszik, ezáltal a bajon egyáltalán nem segítenek, mivel akik most nem vásárolnak azért, mert el vannak látva, ezáltal kénytelenek lesznek naponta jelentkezni a 3-3 kiló lisztjükért, — kevesebbet, mint a mennyit most fogyasztanak, úgy sem fog venni senki, mert máris a minimumra redukálta mindenki a lisztfogyasztást! Maradtam öszinte tisztelettel; egy családanya.

Amint más helyen megírtuk: Aradon ma nincsen szó arról, hogy a háztartásokból rekvirálnának, sőt egyáltalán nem is rekvirálnak lisztet. De ha előbb-utóbb úgy fordulna a sor, hogy a háztartásokban is utánna kell nézni a főlős készleteknek: akkor méltánylással és figyelemmel kell lenni azokra az igazságokra, amelyeket az aradi urinó elmond és amelyeket hihetőleg nem is téveszthetnek majd szem elől.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Eltelt fiatalokú váltóhamisító, A múlt év tavaszán nagy feltűnést keltett Aradon az a 10.000 koronás váltóhamisítási ügy, amelynek középpontjában egy fiatalokú aradi magántisztviselő, egy aradi kereskedő fia állott. Még mielőtt az ügy kipattanát volna, a fiatal ember megszökött Aradról, de Gentben csakhamar elfogták és visszazáráltatták. A törvényszék a büntetés helyett másfél évi börtönre ítélte s az ítéletet most a tábla is helybenhagyta.

§ Három hétig nem tárgyalnak foglyos ügyeket. Miután — mint ismeretes — a múlt héten egy fogházról tifuszban megbetegedett, a fogházat egészségügyi zárlat alá helyezték. A zárlat folyamán három hétig azokat a tárgyalásokat, amelyben vizsgálati foglyok a vádlottak, nem lehet megtartani.

1794—1915.

Hirdetmény.

A hadsegélyezés céljaira az 1904. évi XLVI. t.-c. értelmében kivetendő jövedelmi adó megállapíthatása érdekében a 149700—1914. számú „Utasítás” 21. és 22-ik §-ai értelmében felhívom a város területén székelő mindazon jogi személyeket akik egy-egy egyén részére 15.000 koronát meghaladó szolgáltatási illetmény vagy nyugdíj kifizetésére vannak kötelezve, hogy az illetmény vagy ellátásra jogosítottakról a név, lakás, foglalkozás valamint az illetmények összegének egyenkénti megjelölésével az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságtól igény beszerezhető „C” mintájú nyomtatványon „Névjegyzéket” az „B” mintájú nyomtatványon „Illetmény” jegyzéket készítsenek és azokat legkésőbb folyó évi február 28-ig az 1909. évi X. t.-c. 70. szakaszában meghatározott jog következmények terhére alatt a városi adóhivatalnál (csanádi vasútépület első emelet ajtó 10 szám) vagy annál a

községi előjáróságnál vagy városi adóhivatalnál ahol az az illetmény elvázó lakik feltétlenül nyujtsák be.

Az hogy milyen illetmények tekintetnek szolgálattal illetményeknek a végrehajtási utasítás 21. szakasza részletesen körülírja. A név és illetmény jegyzékeknek kiállítás módját pedig az utasítás 23. szakasza szabályozza.

Ugyancsak az idézett törvények rendelkezések alapján felhívom a város területén székelő közhivatalok, egyházak, hitközségek vezetőseit, hogy a kezelésük alatt álló és 20.000 koronát meghaladó össz-jövedelmű bíró alapokról és alapítványokról a név, vagyon, jövedelem kitüntetés mellett kimutatásokat készítsenek és azokat a m. kir. pénzügyigazgatóság által 3674. számú előzőleg kiadott hirdetmény 3-ik pontja értelmében s törvényes képviselőik székhelyen illetékes községi előjáróságnál ugyancsak a fenti határidő alatt nyujtsák be.

Arad, 1915. február 22.

Vannay Gyula s. k.
adóügyi tanácsnok.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerda, 1915. évi február 24-én:

O)-Bérlő.

G) Bérlő.

Mozitündér.

Operetta.

Kezdete este 7/8 órákor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Mindazoknak,

akik bevonultak, vagy ezután bevonulnak

meg kell válniok hozzátartozóitól, azonban

nem kell lemondaniok kedvene lapjukról:

az

„Aradi Közlöny“-ről.

Az Aradi Közlöny mindenhoá követi hű olvasóját.

Napról-napra kimerítően számol be az izgalmas napoknak nagy eseményeiről, ezenkívül terjedelmes tudósításokat, megbízható híreket és a háború minden rész letére kiterjedő cikkeket közöl.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

Vidéken:

Egy óra 2 K — f.

Egy óra 2 K 40 f.

1/4 évre 6 K — f.

1/4 évre 7 K — f.

Kalmár József

villanyzerelő

Arad, Salacz-utca 8. sz.

Telefon 242. — Telefon 242.

Ajánlja

költözködők figyelmébe:

villanyos világítási berendezéseket, villanyos csengő- és telefon berendezéseket s minden a szakmába vágó munkát, Pontos és gyors munka, 481

Raktáron tart:

villanyos csillárokat, villanyos főzőedényeket, villanyos vasalókat, villanyos hajszűtő vasakat, Wolfram lámpákat és mindennemű villanyos cikkeket.

Ajánlunk

Ösmert, kiváló minőségű, magas hőfoku és tüztartó

légszesz-kokszt

az aradi légszeszgyár terméke darabos- és dió- osztályozásban tetszés szerinti mennyiségben

házhoz szállítva

és teljes vagonrakományokban bármely vasut állomásra

a legolcsóbb gyári áron

Kneffel Károly és Fia

szén- és kokszy-nagykereskedése Aradon. Városi és megyei telefon 139.

SIROLIN "Roche"

melibetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.
Ki használjon sirolint?

- Mindenki, aki huzamosabb idő óta szenved. Köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
- Azok, kik krónikus légszűrésben szenvednek, sirolint használnak.
- Asztmában szenvedők, kiknek betegségét sirolin használata jelentékenyen csökkenti.
- Skrofulózisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Hapható minden gyógy-szeráruban, ára 4 Korona.

**Anyák
figyelmébe.**

Legjobb norvég
csukamájolaj.

Egy üveg ára
K. 1-80

Kapható:

Wajdits György

„TURUL“

gyógyszertárban

Arad (Karolina-u. és Ferenc-tér sarok.)

A drága tüzelő anyag
mellett sokat megtakarítunk
ha a befűtésnél

**olcsó
alágyújtásra
való papírt**

használunk. Kb.
50 kilós bálákban
csomagolva kap-
ható: bálanként
2 koronáért az

Aradi Közlöny
kiadóhivatalában.

Közönséges és lófogó vagy kevert tengeriért métermázsánként 27 koronát, a cinquantin, florentini, putai és fehér gömbölyű tengeriért mm. 80 koronát fizet.

A megvett tengerit az eladó egészséges minőségben időszakilag száraz mörzsölt és rostált állapotban a rendelkezésre adott zsákokban vagy esetleg nyílt fuvarban a legközelebbi vasúti vagy hajó állomásra szállítva akkor tartozik átadni, amikor erre felhívatik. A tengeri ára az átvételkor készpénzben azonnal kifizetetik, készpénz fizetés nélkül a tengerit az eladó nem köteles átadni.

Amiképen az eladó készletek azonnali bejelentésére a gazdaságosság figyelmét felhívom, egyúttal közhírré teszem, hogy ha az egész szükséglet ezen az úton március hó 1-ig biztosítható nem lesz, a m. kir. földművelésügyi miniszter ur által a kényszer rekvirálás elrendeltemi fog, de nem a most megajánlott kivételes árkon hanem a hatóság által megállapított árak alkalmazásával s a rekvirálást az olyan tengeri termő vidékeken fog végrehajtatni, ahonnan önkéntes eladásra aránylag kevés készletet jelentettek be.

Arad, 1915. február 16-án.

Varjassy Lajos s. k.
polgármester.

Hotel Meteor szálloda

Telefon ... 57—25.

BUDAPEST,

Interurban 70—87.

Erzsébet-körut 6.

Mély tisztelettel értesitem Arad város m. t. közönségét, hogy a fenti szállodát átvettem és azt az elsőrendű szállodák szintjének szigorú betartásával fogom fiammal vezetni. —:— Szives pártfogást kér:

Bokros és Fia.

**Jó anyák, gondos
szülők**

legjobban oseilleknek, ha gyermekeiknek átlátszó, kellemes ízű, mindig friss: **Hajós-féle**

Csukamájolajat

adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos. Egy üveg utasítással ára 2 korona.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely hajat

Hajfestő

vagy bajuszt a legesebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen“. Ara 2 korona.

**Sápkóros leányok,
vérszegény asszonyok,**

páratlan sikerrel használják a

Ferratol Vastáplikör.

171

E rendkívül kellemes édes ízű folyadék a legideálisabb erősítő szer; orvosilag ajánlva vérszegénység, sápadtság és ártalmas gyengeség eseteiben. Ara 1/2 literes üvegnek utasítással 3 kor.

Szőrvesztő-Depillor. E kitűnő, a maga nemében páratlan szerrel minden alkalmatlan szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapított 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Arad sz. kir város gazdasági széke 1915. március hó 22-én d. e. 11 órakor a Kasza- és Borona-utcának asphalttal, illetve keramit vagy 1/2 kockával leendő burkolása iránt belügyminiszteri jóváhagyástól feltételezetten a városháza földszinti termében zárt írásbeli versenyárgyalást tart a következő feltételek mellett:

1. A versenyárgyaláson minden hazai iparos részt vehet, aki ipara gyakorlására engedéllyel bír. Azon pályázók, kik a szóban levő munkálatok teljesítésére hatósági engedéllyel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és képesítését okmányilag igazolni. Azon ajánlattevők, kik Arad sz. kir. város közönségével üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonyítványával igazolni, melyhez vállalatuk telepe tartozik.

2. Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban egy koronás bélyeggel ellátva a fenti nap d. e. 11 órájáig nyújtandók be.

Az elkészített vagy szabálytalan ajánlatot nem vesszük figyelembe.

3. Az ajánlatok a városi mérnöki hivatalban 1 koronáért kaphatók, miután az egységárak és végösszegek pontos beírása és a végeredmények számokkal és szavakkal való pontos feltüntetésével adandók be.

4. Az ajánlathoz 5% bánompénznek a városi pénztárba való letételét igazoló nyugta csatolandó.

5. A munkálathoz kizárólag hazai anyag használandó fel. Ez irányban vállalkozó a városi mérnöki hivatal közgegi ellenőrzésének veti magát alá.

6. A munkát elnyerő vállalkozó tartozik az 5% bánatpénzt 10% biztosítékra kiegészíteni.

7. Fenntartjuk azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között az ajánlott árakra tekintet nélkül szabadon válasszhatassunk.

8. Az ajánlattevők ajánlatukkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Ha vállalkozó a szállítási feltételeknek részben vagy egészben eleget nem tenne, jogunk van őt a vállalatától minden további beavatkozás nélkül elmozdítani és a munkálatot kárára és veszélyére másról beszerezni.

10. Az ajánlatban világosan és határozottan kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és elfogadja.

11. A versenyárgyalás a fent jelölt napon és időpontban az ajánlatok felbontásával vevszi kezdetét. Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

12. A munka végérvényesen csakis a nagym. m. kir. belügyminiszteriumnak jóváhagyása esetén fog kiadatni.

13. Táviratlag beadott ajánlatokat figyelembe nem vesszünk, semkülönbben pótajánlatokat sem.

Arad, 1915. február hó 20.

A gazdasági szék.

109—1915. pm.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur a közlelmezés és állattenyésztés érdekeit minden eshetőségre biztosítani óhajtván, felhatalmazta az Országos Gazdasági Bizottságot, hogy azoktól akik felesleges tengeri készletüket felajánlják, f. évi március hó 1-ig nagyobb mennyiségű tengerit vásároljon.

Felhívom tehát a termelőket, hogy tekintettel az idő rövidségére állam haladéktalanul jelentsek be, hol milyen mennyiségű tengerit akarnak eladni az Országos Gazdasági Bizottság részére.

Az Országos Gazdasági Bizottság a f. évi március hó 1-ig önként jelentkezőktől megvett tengeriért a magán forgalomra nézve hatóságilag megállapított legmagasabb áraknál többet, nevezetesen a

Apró hirdetések.

HA gazdálkodót,
nevelőt,
tisztviselőt,
segédet vagy
házművelő-alkalmazottat keres,
hirdessen az

ARADI KOZLONY
apróhirdetési ro-
vatában.

Az eredmény biztos, mert
az ARADI KOZLONY-t na-
ponta sok ember olvassa.

A kiadóhivatal fenntartja magá-
nak a jogot, hogy az olyan ap-
róhirdetés szövegét, amelyik tar-
talmánál fogva eredeti alakjában
nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Azon bájos hölgyet,
kit vasárnap Kultur-palotájig ki-
sértem, kérem alkalmat adni tiszt-
ességes találkozásra. Választ ezen
rovatba „Bájos” jelige alatt. Sok
kézsők imádójától. 789

„Páratlan”
levél ment a kiadóba. 784

„Birtokos”-nak
levél ment. 740

OKTATÁS.

Gyakorlott nyelvmester
praktikus német nyelvi oktatásra
vállalkozik. Ajánlatok „Nyelvmes-
ternek” a kiadóhivatalba kéré-
nek. 738

ELLÁTÁS.

Intelligens
ösv. uriaszony teljes ellátásra el-
fogad hivatalnoknót. Cím a kiadó-
hivatalban. 661

ALKALMAZÁST KERES.

Házi assz.
keres 32 éves intelligens, hadmen-
tes uriember, azonnali belépésre.
Cím a kiadóban. 786

Több évi
gyakorlattal bíró községi irnok
végrehajtó azonnali belépésre iro-
dai alkalmazást keres. Cím a ki-
adóhivatalban. 785

Helybeli
előkelő pénzintézetnél 22 év óta
alkalmazásban levő családos tiszt-
viselő magán- vagy társas-cégnél
esteli órákban alkalmazást keres.
Bővebbet a kiadóhivatalban. 728

KIADÓ LAKÁS.

3. emelet
udvari lakások Andrássy-tér 8.
sz. alatt azonnali kiadók. Bővebbet
a házmesternél.

Kiadó

Andrássy-tér 2-3. sz. alatt 2 utcai,
1 udvari, hálófülke és fürdőszobá-
ból álló II. emeleti lakás a szük-
séges mellékhelyiségekkel, azon-
nalra, vagy 1916. május 1-én. Bő-
vebbet a lap kiadóhivatalában.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Szép
nyiregeli burgonya nagyban és ki-
csinyben kapható Róth József szál-
lítóánál. 722

Költözők figyelmébe!

Vilamos világítási berende-
zéseket csillárokkal együtt,
kedvező feltételek mellett
szerel és szállít. 8861

Koch Dániel
Arad, Deák Ferenc-utca 42 sz.

Az ujonnan életbe lépett pol-
gári perrendtartás foly-
tán szükséges

ügyvédi és bírószági nyomtatványok

kaphatók az
Aradi Nyomda Részvénytársaság
nyomdájában,
József főherceg-ut 22. szám.
(Bejárat a Kossuth-szobor-
ral szemben.)

4156-915.

Hirdetmény.

A számviteli hivatal által be-
terjesztett és a tisztai nyugdíj-alap
1914. évi számadását az összes
mellékletek kíséretében 1915. évi
február hó 22-től számított 15
napra a városháza tanácstermében
közszemlére kitenni rendeljük.

Hírről Arad szab. kir. város kö-
zségét azonnal értesítjük, hogy
ezen számadások ellen az esetle-
ges észrevételek ezen határidő
alatt tehetőek.

Arad, 1915. évi február 20.

A városi tanács.

8498-915.

Hirdetmény.

A m. kir. földművelésügyi mi-
niszter értesíti a város közönségét,
hogy a nagyváradai miniszteri kiren-
deltség körzetében nagyszámban
jelentkeztek elszegődni hajlandó
mezőgazdasági munkások, kik hó-
napos vagy éves családoknak eset-

8546-1915.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak 412-1915. M. H. sz. rendelete alapján
közhírré tesszük, hogy a vámörölő malomok tekintetében a buza és rozs
örlése a következőkben szabályoztatott:

1. §. Aki buzát vagy rozst oly malomba vissz örlése végett,
mely lisztet vagy egyéb örleményt bérért vagy az örlés végett beho-
zott gabonaművek bizonyos hányadáért kizárólag az örlőtől félnek
házi szükségletére állít elő és lisztet vagy egyéb örleményt eladásra
vagy a behozott gabonaművel való kicserélés céljaira (csuvarozásra)
egyáltalában nem örlő (vámörölő malom) köteles az örlítésre vitt
buzán vagy rozson felül egyidejűleg legalább ugyanannyi árpát vagy
tengerit vagy a kétféle gabonaműt együtt örlés végett magával
hozni.

Ehhez képest az előbbi bekezdésben említett vámörölő malom vállá-
latok ezentúl a felektől buzát vagy rozst örlésre csak úgy vállalhat-
nak el, ha a fél egyidejűleg az előbbi bekezdésnek megfelelő mennyi-
ségű árpát vagy tengerit hoz magával.

2. §. A vámörölő malomvállalat az így módon örlítésre hozott
buzából és rozsból a fél részére ennek kivánóságához képest a korpán
felül legfeljebb 15% finomabb buza vagy rozslisztet kivonhat; a többi
buza és rozslisztet keverés nélkül, de csak az egyidejűleg örlésre ho-
zott árpából vagy tengeriből nyert liszttel együtt szolgáltatja át az
örlőtől félnek.

3. §. A jelen rendelet rendelkezései megfelelően azokra az örlé-
sekre is irányadók, amelyeket akár a vámörölő malom vállalat tulaj-
donosa vagy birtokosa, akár bármely oly harmadik személy, akinek a
tulajdonos vagy a birtokos a malmot örlés végett átengedte saját házi
szükségletének céljaira végez.

4. §. Az örlőtől fél, valamint a vámörölő malomvállalat tulajdo-
nosa, vagy birtokosa, vagy használója, aki a rendelet rendelkezései
megszegni, kihágást követ el és az 1894. L. t.-c. 9. §-a értelmében két
hónapig terjedhető elszárással és hatzész körönáig terjedhető pénzbü-
ntetéssel büntetendő.

5. §. A miniszterelnöknek ezen rendelete 1915. január hó 28-án lé-
pett életbe.

Arad, 1915. február 12.

A városi tanács.

1668-1915. adhvsz.

Hirdetmény

a hadmentességi díj alá tartozó egyének által teendő bejelentések
tárgyában.

Az 1915. évi március hónapban tartozik az, aki:

1. mint hadi szolgálatra alkalmatlan, az állítási lajstromból tö-
röltetett,

2. mint fegyveres szolgálatra alkalmatlant fegyverképtelenség
nyilvánított,

3. a katonaszolgálathoz oly testi fogyatkozás miatt boosztatott el,
mely őt keresetképtelenné nem tette, s mely nem a katonai szolgálat
teljesítésének következménye, ama község előljáróságánál (város adó-
hivatalánál) hol állandóan tartózkodik, az e célra szolgáló nyomtat-
ványon,

a) polgári állását, b) lakását, c) ama sorozó járás illetőleg köz-
ség nevét, melyben a hadkötelezettség alól mentesített, d) a reá
esetleg ama családfőre, kinek családjához tartozik a megelőző 1914.
évben állandó lakhelyén esetleg más községekben is kivett állami
egyenes adók összegét hitelesen kimatni.

Ezenkívül tartozik:

f) az a véd-, illetve díjköteles, kinek hadmentességi díját a tör-
vény 11 §-a értelmében a munkaadó fizeti a munkaadó nevét és
lakását bejelenteni.

Ezen adatok bejelentésének elmulasztása az 1880 KXVII. t.-c.
20 §-a értelmében a kiróvándó hadmentességi díj 3-6 szoros összegé-
nek megfelelő pénzbírságot von maga után.

Ha a munkaadó személyében az alatt az idő alatt, mely a beje-
lentés beadása és a díj esedékességének napja (az év október 1-je)
között lefolyt változás állott be, eme változást a díjköteles az 1888 évi
X. t.-c. 4 §-ának 3-ik pontja értelmében ahol az első bejelentést tette
színtén bejelenteni köteles.

Azok a díjkötelesek, akik állandó lakhelyükön kívül másutt adó-
val megróva nincsenek, megengedtetik, hogy a községi előljáróság
(városi adóhivatal) előtt személyesen megjelenvén, vallomásukat ugyan-
ott tollba mondassák, de ha ezt tenni elmulasztják fentebb említett
pénzbírság ellenük teljes szigorral fog alkalmaztatni.

Kelt Aradon, 1915. évi február 15.

A városi adóhivatal.